

Usmernenie k nezrovnalostiam a pravidlám financovania finančných opráv

Finančný mechanizmus EHP a Nórsky finančný mechanizmus
2014 – 2021

OBSAH

ÚVOD	4
1. POJMY.....	5
1.1. Zoznam pojmov	5
1.2. Zoznam skratiek	6
2. PREHĽAD PREDPISOV	7
3. NEZROVNALOSŤ	9
3.1. Pojem nezrovnalosť	9
3.1.1. Právny rámec FM EHP a NFM.....	9
3.1.2. Právne predpisy SR.....	9
3.2. Nezrovnalosť ako porušenie finančnej disciplíny	10
3.3. Nezrovnalosť ako trestný čin	11
3.4. Nezrovnalosť ako porušenie pravidiel verejného obstarávania	14
3.5. Nezrovnalosť ako nedovolené obmedzenie hospodárskej súťaže	14
3.6. Nezrovnalosť ako porušenie pravidiel štátnej pomoci	16
3.7. Nezrovnalosť ako porušenie postupov účtovania	16
4. VZNIK NEZROVNALOSTI.....	16
4.1. Klasifikácia nezrovnalosti	18
4.1.1. Typy nezrovnalostí z hľadiska subjektu zavinenia	18
4.1.2. Typy nezrovnalostí z hľadiska oznamovania nezrovnalosti VFM/MZV NK.....	18
4.1.3. Typy nezrovnalostí z hľadiska oznamovania nezrovnalosti OpN.....	18
4.1.4. Typy nezrovnalostí z hľadiska dopadu na systém riadenia a kontroly	19
4.1.5. Typy nezrovnalostí z hľadiska finančného dopadu.....	19
5. ZISTENIE A ZDOKUMENTOVANIE NEZROVNALOSTI	19
5.1. Zistenie nezrovnalosti	19
5.2. Zdokumentovanie zistenej nezrovnalosti	20
6. OZNÁMENIE NEZROVNALOSTI	22
6.1. Podnet na vypracovanie správy o zistenej nezrovnalosti zo strany prijímateľa	22
6.2. Podnet na vypracovanie správy o zistenej nezrovnalosti zo strany CO a OA/ÚVA/inej právnickej osoby podľa § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu	22
6.3. Oznamovanie nezrovnalostí OpN	23
6.4. Oznamovanie nezrovnalostí VFM/MZV NK	24
6.5. Evidencia a register nezrovnalostí	24
7. NÁPRAVA NEZROVNALOSTI.....	24
7.1. Odstránenie protiprávneho stavu	25
7.2. Finančná korekcia	25
7.2.1. Opätovné využitie vrátených finančných prostriedkov.....	25
7.2.2. Finančná korekcia určená na národnej úrovni	26
7.2.3. Finančná korekcia určená VFM/MZV NK.....	28
7.3. Vysporiadanie finančných vzťahov	31
7.3.1. Vysporiadanie finančných vzťahov na základe žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov	31
7.3.2. Oznámenie o vysporiadaní finančných vzťahov	32
7.3.3. Vysporiadanie nezrovnalosti v správnom konaní.....	33
7.3.4. Vysporiadanie nezrovnalosti v súdnom konaní.....	33
7.3.5. Vysporiadanie nezrovnalosti na základe odstúpenia od projektovej zmluvy	34
7.3.6. Vysporiadanie nezrovnalosti v nadväznosti na konkurz alebo reštrukturalizáciu.....	35
7.3.7. Vysporiadanie nezrovnalosti prihlásením pohľadávky do likvidácie	37

7.3.8.	Vysporiadanie nezrovnalosti v nadväznosti na rozhodnutia Európskej komisie o neoprávnenej štátnej pomoci	37
7.4.	Vymáhanie pohľadávok	38
7.4.1.	Správa pohľadávok	39
	Prílohy	40

ÚVOD

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky ako Národný kontaktný bod pre implementáciu Finančného mechanizmu EHP (FM EHP) a Nórskeho finančného mechanizmu (NFM) 2014 - 2021 vypracoval toto usmernenie ver. 1.1 v súlade so Systémom riadenia Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu pre programové obdobie 2014 – 2021, ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 146/2017, podľa ktorého Národný kontaktný bod metodicky usmerňuje proces prevencie, odhaľovania, náprav a ďalších postupov súvisiacich s identifikáciou nezrovnalostí a vysporiadania finančných vzťahov s výnimkou úloh, ktoré plní certifikačný orgán a orgán pre nezrovnalosti. Podľa citovaného uznesenia je úlohou NKB aj vypracovať „*Pravidlá financovania finančných opráv z nezrovnalostí v rámci Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu na programové obdobie 2014 – 2021*“, ktoré sú obsiahnuté v tomto usmernení.

Cieľom tohto usmernenia je zabezpečiť jednotnú aplikáciu postupov pri registrácii, oznamovaní a náprave nezrovnalostí, vrátane postupov pre vysporiadanie finančných vzťahov na národnej úrovni a voči prispievateľským štátom.

Toto usmernenie je záväzné pre subjekty, ktoré sa podľa právneho rámca FM EHP a NFM 2014 – 2021 a/alebo právnych predpisov SR zapájajú do kontroly a riadia implementáciu FM EHP a NFM 2014 – 2021 a/alebo čerpajú finančné prostriedky z fondu technickej asistencie, z fondu pre bilaterálne vzťahy a/alebo z programu, a to aj v rámci projektu.

Usmernenie sa nevzťahuje na programy, ktoré sú podľa Memoranda o porozumení o implementácii FM EHP 2014 – 2021 a Memoranda o porozumení o implementácii NFM 2014 – 2021 zverené Úradu pre finančný mechanizmus alebo iným inštitúciám z prispievateľských štátov, a ani na správcov programom, prijímateľov, resp. partnerov v rámci týchto programov.

Usmernenie je potrebné čítať v súvislosti s dokumentmi právneho rámca FM EHP a NFM podľa čl. 1.5 Nariadenia o implementácii FM EHP 2014 – 2021 a Nariadenia o implementácii NFM 2014 – 2021 (ďalej obe len „**Nariadenie**“). V prípade rozporu medzi dokumentmi právneho rámca FM EHP/NFM a týmto usmernením, dokumenty právneho rámca majú prednosť.

1. POJMY

1.1. Zoznam pojmov

Pojmy, ktoré nie sú definované v tomto usmernení sú definované v Nariadeniach a/alebo Systéme riadenia FM EHP a NFM 2014-2021, resp. Systéme financovania a finančného riadenia FM EHP a NFM 2014-2021.

Celkové oprávnené výdavky programu/projektu - suma výdavkov určená v programovej dohode alebo v projektovej zmluve, ktorá je určená na financovanie programu alebo projektu. V prípade, ak skutočne vynaložené výdavky presiahnu sumu celkových oprávnených výdavkov, vzniknutý rozdiel znáša správca programu/prijímateľ z dodatočných vlastných zdrojov. Suma celkových oprávnených výdavkov projektu zahŕňa aj povinné spolufinancovanie prijímateľa v zmysle projektovej zmluvy.

Deklarované výdavky - výdavky, ktoré vznikli správcovi programu/prijímateľovi v predchádzajúcom období a ktoré vykazuje a nárokuje si v IFR/priebežnej správe o projekte.

Dohoda o implementácii programu (Programme Implementation Agreement) - dohoda uzavretá medzi Národným kontaktným bodom a správcom programu, upravujúca podmienky implementácie programu, postavenie, práva a povinnosti zmluvných strán pri implementácii programu. V prípade, ak Národný kontaktný bod plní úlohu správcu programu v zmysle čl. 5.2.4 Nariadení, Dohoda o implementácii programu sa neuzatvára. V takomto prípade je základným dokumentom upravujúcim postavenie, práva a povinnosti správcu programu Programová dohoda, ktorá je následne transponovaná do interných predpisov Národného kontaktného bodu v súlade s čl. 6.8.2 Nariadení.

Orgán pre nezrovnalosti - národný verejný orgán ustanovený prijímateľským štátom, zodpovedný za vedenie registra nezrovnalostí v súlade s čl. 12.4 Nariadení a za oznamovanie nezrovnalostí Úradu pre finančný mechanizmus v súlade s čl. 12.3, 12.5 a 12.6 Nariadení.

Oznámenie o vysporiadaní finančných vzťahov - doklad, ktorý pozostáva z formulára a príloh, na ktorého základe správca programu/prijímateľ potvrdzuje vrátenie finančných prostriedkov v príslušnom pomere na určené účty. Formulár oznámenia vypracúva Národný kontaktný bod v spolupráci s Certifikačným orgánom a tvorí prílohu tohto usmernenia.

Priebežná finančná správa (Interim Financial Report - IFR) - správa, ktorú správca programu v šesťmesačných intervaloch elektronicky predkladá na schválenie Certifikačnému orgánu a v kópii Národnému kontaktnému bodu (ak neplní funkciu správcu programu). Na základe tejto správy správca programu deklaruje výdavky, ktoré poskytol prijímateľovi a deklaruje vynaložené výdavky na riadenie programu (zúčtovanie výdavkov správcom programu) a žiada o finančné prostriedky na nasledujúce obdobie. Formulár IFR vypracúva Úrad pre finančný mechanizmus.

Priebežná správa o projekte - správa, ktorú predkladá prijímateľ minimálne raz za šesť mesiacov správcovi programu, s cieľom informovať správcu programu o finančnom a vecnom pokroku v projekte. Priebežná správa o projekte je zároveň aj žiadosťou o platbu. Minimálne náležitosti priebežnej správy o projekte stanovuje Národný kontaktný bod.

Prispievateľské štáty - Island, Lichtenštajnsko a Nórsko. V prípade Nórskeho finančného mechanizmu je prispievateľským štátom len Nórsko.

Projektová zmluva - dohoda medzi správcom programu a prijímateľom upravujúca implementáciu určitého projektu.

Úrad pre finančný mechanizmus - úrad pomáhajúci VFM/MZV NK pri riadení finančných mechanizmov. Administratívne je ÚFM súčasťou Európskeho združenia voľného obchodu, v zastúpení VFM/MZV NK je

zodpovedný za každodennú implementáciu Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu 2014 – 2021 a slúži ako kontaktný bod.

Výbor pre finančný mechanizmus EHP - Výbor zriadený Stálym výborom štátov EZVO, aby riadil Finančný mechanizmus EHP 2014 – 2021.

Záverečná programová správa (Final Programme Report) - správa, ktorú predkladá správca programu prostredníctvom certifikačného orgánu Národnému kontaktnému bodu a Úradu pre finančný mechanizmus za účelom zhodnotenia celkového prínosu programu a zhrnutia priebehu implementácie programu podľa Nariadení. Súčasťou záverečnej programovej správy je finančná príloha.

Záverečná správa o projekte - dokument vypracovaný prijímateľom predkladaný správcovi programu, ktorý dokumentuje celkové dosiahnutie cieľov, výstupov a výsledkov v rámci projektu a zhrnutie implementácie projektu. Minimálne náležitosti Záverečnej správy o projekte stanovuje Národný kontaktný bod.

Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov - doklad, ktorý pozostáva z formulára žiadosti a príloh, na ktorého základe má správca programu/prijímateľ povinnosť vrátiť finančné prostriedky v príslušnom pomere na určené účty. Formulár žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov vypracúva Národný kontaktný bod a tvorí prílohu tohto usmernenia.

Žiadosti o zúčtovanie príspevku - žiadosť, ktorú predkladá v rámci fondu pre bilaterálne vzťahy správca programu NKB, resp. žiadateľ SP v stanovenom reportovacom období. Na základe žiadosti o zúčtovanie príspevku správca programu a žiadateľ deklaruje výdavky, ktoré zrealizoval v rámci fondu pre bilaterálne vzťahy (zúčtovanie výdavkov správcom programu a žiadateľom) v danom reportovacom období a prípadne žiada o finančné prostriedky z fondu pre bilaterálne vzťahy na nasledujúce reportovacie obdobie. Formulár žiadosti o zúčtovanie vypracúva NKB.

1.2. Zoznam skratiek

AFK	Administratívna finančná kontrola
CO	Certifikačný orgán
FKM	Finančná kontrola na mieste
FM EHP	Finančný mechanizmus EHP 2014 – 2021
FPR	Záverečná programová správa (Final Programme Report)
IFR	Priebežná finančná správa (Interim financial report)
MoP	Memorandum o porozumení
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MZV NK	Ministerstvo zahraničných vecí Nórskeho kráľovstva
NAKA	Národná kriminálna agentúra
NFM	Nórsky finančný mechanizmus 2014 – 2021
NKB	Národný kontaktný bod
OA	Orgán auditu
OČTK	orgány činné v trestnom konaní
OpN	Orgán pre nezrovnalosti
PMÚ	Protimonopolný úrad
PSP	Priebežná správa o projekte
SFFR	Systém financovania a finančného riadenia
SP	Správca programu
ŠR SR	Štátny rozpočet Slovenskej republiky
TA	Technická asistencia
ÚFM	Úrad pre finančný mechanizmus
ÚVA	Úrad vládneho auditu
VFM	Výbor pre finančný mechanizmus

2. PREHĽAD PREDPISOV

Vo vzťahu k nezrovnalostiam a vysporiadaniu finančných vzťahov na národnej úrovni a voči prispievateľským štátom je zo strany prijímateľa, SP a ostatných orgánov zapojených do riadenia a kontroly FM EHP a NFM nevyhnuté poznať dokumenty právneho rámca FM EHP/NFM, právne predpisy SR a EÚ, ktorých porušenie môže viesť k vzniku nezrovnalosti, ako aj iné dokumenty upravujúce implementáciu FM EHP a NFM, ktoré tiež stanovujú postupy pre riešenie a nápravu vzniknutých nezrovnalostí.

Okrem nižšie uvedených dokumentov a právnych predpisov SR a EÚ sú povinnosti prijímateľa vo vzťahu k nezrovnalostiam a vysporiadaniu finančných vzťahov upravené aj v **projektovej zmluve** a povinnosti SP vo vzťahu k nezrovnalostiam a vysporiadaniu finančných vzťahov sú upravené aj v **dohode o implementácii programu**. Povinnosti vo vzťahu k nezrovnalostiam a vysporiadaniu finančných vzťahov v rámci fondu pre bilaterálne vzťahy sú upravené aj v zmluvách, ktoré so žiadateľmi uzatvárajú NKB a SP.

Subjekty zapojené do implementácie FM EHP a NFM sú v súlade s projektovou zmluvou, dohodou o implementácii programu, resp. inými zmluvami uzatvorenými s NKB alebo SP v rámci implementácie fondu pre bilaterálne vzťahy a fondu technickej asistencie povinné postupovať v súlade s týmto usmernením a nižšie uvedeným právnym rámcom FM EHP a/alebo NFM, právnymi predpismi SR a EÚ ako aj ostatnými dokumentmi prijatými v rámci implementácie FM EHP a NFM.

Právny rámec FM EHP/NFM 2014 – 2021 tvoria v súlade s čl. 1.5 Nariadení nasledovné dokumenty:

- Protokol 38c k Dohode o EHP/Dohoda medzi Nórsnym kráľovstvom a Európskou úniou o Nórskom finančnom mechanizme,
- Memorandum o porozumení pre implementáciu FM EHP 2014 – 2021 v znení neskorších zmien / Memorandum o porozumení pre implementáciu NFM 2014 – 2021¹ v znení neskorších zmien
- Programové dohody uzatvorené medzi MZV NK / VFM a SR v zastúpení NKB v znení neskorších zmien,
- Nariadenie o implementácii FM EHP 2014-2021/ Nariadenie o implementácii NFM 2014-2021² v platnom znení,
- usmernenia vydané VFM / MZV NK po konzultácií s prijímateľskými štátmi v platnom znení (napr. Usmernenie k bilaterálnym vzťahom, Usmernenie k výsledkom, Usmernenie k vzdelávacím programom)³

Demonštratívny výpočet právnych predpisov SR a EÚ:

- zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy**“)
- zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „**zákon o finančnej kontrole a audite**“)
- zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon o štátnej pomoci**“);
- zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon o účtovníctve**“)
- zákon č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon o pohľadávkach štátu**“)

¹ Memorandum o porozumení pre implementáciu FM EHP 2014 – 2021 / Memorandum o porozumení pre implementáciu NFM 2014 – 2021 medzi prispievateľskými štátmi a SR boli uzatvorené 28.11.2016

<https://www.eegrants.sk/zakladne-informacie/zakladne-dokumenty/>

² Nariadenie o implementácii FM EHP 2014-2021/ Nariadenie o implementácii NFM 2014-2021

[Regulation on the implementation of the EEA Grants 2014-2021 | EEA Grants](#)
[Regulation on the implementation of the Norway Grants 2014-2021 | EEA Grants](#)

³ k dispozícii na [Resources | EEA Grants](#)

- zákon č. 291/2002 Z. z. o štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon o štátnej pokladnici**“)
- zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon o verejnom obstarávaní**“)
- zákon č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon o ochrane hospodárskej súťaže**“)
- zákon č. 71/1967 Z. z. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon o správnom konaní**“)
- zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov. (ďalej len „**zákon o správe majetku štátu**“)
- zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov
- zákon č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov
- zákon č. 311/2001 Z. z. zákonník práce v znení neskorších predpisov
- zákon č. 300/2005 Z. z. trestný zákon v znení neskorších predpisov
- zákon č. 301/2005 Z. z. trestný poriadok v znení neskorších predpisov
- zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- zákon č. 55/2017 o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy v platnom znení
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní EÚ na pomoc de minimis v platnom znení
- Rozhodnutie Komisie z 20. decembra 2011 o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na štátnu pomoc vo forme náhrady za službu vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu v platnom znení

Demonštratívny výpočet ostatných dokumentov:

- Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 253/2016 k materiálu "Organizačné zabezpečenie Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru a Nórskeho finančného mechanizmu v programovom období 2014 – 2021“
- Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 530/2016 k návrhu na uzavretie memoránd o porozumení k implementácii Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu na roky 2014 – 2021
- Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 146/2017 k materiálu „Systém riadenia Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu v programovom období 2014 – 2021“
- Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 143/2017 k materiálu „Systém financovania a finančného riadenia Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu na programové obdobie 2014 – 2021“
- Uznesenie vlády SR č. 355/2020 zo dňa 04. 06. 2020 k návrhu na zmenu niektorých uznesení vlády SR a určenie úloh v pôsobnosti Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky v súvislosti so zánikom Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, zriadením Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky a zmenou kompetencií Úradu vlády SR a niektorých ministerstiev v súlade so zákonom č. 134/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov

- Príručky, usmernenia, pokyny a ďalšie dokumenty, vydané Národným kontaktným bodom, Certifikačným orgánom, Orgánom auditu a Orgánom pre nezrovnalosti.
- Rozhodnutie EK C(2019) 3452 o určení finančných opráv, ktoré sa majú uplatňovať na výdavky financované Úniou pri nedodržaní platných pravidiel verejného obstarávania

3. NEZROVNALOSŤ

3.1. Pojem nezrovnalost'

Definícia nezrovnalosti je ustanovená v bode 12.2 Nariadení. Podľa uvedeného bodu je **nezrovnalost'ou akékoľvek**:

- porušenie právneho rámca FM EHP a NFM 2014- 2021 podľa čl. 1.5 Nariadení,
- porušenie ustanovenia práva EÚ alebo právnych predpisov prijímateľského štátu (SR),

ktoré ohrozuje alebo poškodzuje v **akejkoľvek** fáze implementáciu FM EHP a NFM, najmä implementáciu a / alebo rozpočet akéhokoľvek programu, projektu alebo iných aktivít financovaných z FM EHP a NFM 2014 - 2021.

Inou aktivitou financovanou z FM EHP a NFM 2014 – 2021 sa rozumie najmä aktivita alebo iniciatíva financovaná z fondu pre bilaterálne vzťahy alebo z fondu technickej asistencie.

Nezrovnalost'ou sa v súlade s čl. 12.1 Nariadení rozumie aj **podozrenie z nezrovnalosti**. Podozrenie z nezrovnalosti je na účely tohto usmernenia možné vysvetliť ako stav, kedy je zo strany prijímateľa, správcu programu, NKB alebo iných osôb zapojených do implementácie FM EHP a/alebo NFM odôvodnené sa domnievať, že došlo k porušeniu Právneho rámca FM EHP a/alebo NFM, resp. k porušeniu ustanovenia práva EÚ alebo právnych predpisov SR, ktoré ohrozuje alebo poškodzuje v akejkoľvek fáze implementáciu FM EHP a NFM, najmä implementáciu a/alebo rozpočet akéhokoľvek programu, projektu alebo iných aktivít financovaných z FM EHP a NFM, avšak podľa informácií dostupných v danom čase ho nie je možné jednoznačne potvrdiť alebo podložiť dôkazmi, resp. je potrebné počkať na rozhodnutie príslušného orgánu verejnej správy, OČTK, resp. súdu. **Aj v prípade podozrenia z nezrovnalosti môže byť na projekt, aktivitu, iniciatívu alebo program určená finančná korekcia v súlade s bodom 7.2 tohto usmernenia.**

Vzhľadom na definíciu nezrovnalosti je postačujúce, aby porušenie ohrozovalo implementáciu FM EHP a/alebo NFM, najmä implementáciu a/alebo rozpočet programu, projektu, alebo inej aktivity. Ku vzniku nezrovnalosti teda môže dôjsť aj v prípade, ak ešte **nedošlo** k použitiu (vynaloženiu) finančných prostriedkov z projektového/programového grantu/fondu technickej asistencie/ fondu pre bilaterálne vzťahy, avšak finančné prostriedky by boli vynaložené neoprávnene, ak by porušenie nebolo zistené.

3.1.1.Právny rámec FM EHP a NFM

Porušenie ustanovení právneho rámca FM EHP a NFM má na vznik nezrovnalosti priamy dopad. Právny rámec FM EHP a NFM tvoria dokumenty uvedené v čl. 1.5 Nariadení a v bode 2 tohto usmernenia.

3.1.2.Právne predpisy SR

Z pohľadu legislatívy Slovenskej republiky má na vznik nezrovnalosti priamy dopad najmä, nie však výlučne:

- **porušenie finančnej disciplíny** podľa § 31 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, pričom § 31 zákona o rozpočtových pravidlách definuje jednotlivé skutkové podstaty porušenia finančnej disciplíny,
- **spáchanie trestného činu** podľa trestného zákona,
- **porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania** podľa zákona o verejnom obstarávaní,
- **obmedzenie hospodárskej súťaže** podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže, najmä pre prípady kartelov a koluzívneho správania,
- **porušenie pravidiel poskytovania štátnej pomoci** podľa zákona o štátnej pomoci,
- **porušenie postupov účtovania** podľa zákona o účtovníctve.

3.2. Nezrovnalosť ako porušenie finančnej disciplíny

Za **verejné financie** sú podľa zákona o finančnej kontrole a audite považované verejné prostriedky podľa § 2 písm. a) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, t. j. finančné prostriedky, s ktorými hospodária právnické osoby verejnej správy a finančné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj vlastné finančné prostriedky poskytovateľa určené na financovanie programov realizovaných na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.

V súlade s vyššie uvedeným sú **zdroje FM EHP a/alebo NFM a finančné prostriedky určené na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu SR považované za verejné financie**. V súlade s § 35 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy sa verejné prostriedky považujú aj finančné prostriedky, ktoré poskytuje subjekt verejnej správy právnickej osobe alebo fyzickej osobe, až do ich použitia na určený účel, a to aj vtedy, ak sa poskytujú prostredníctvom inej právnickej osoby. Z uvedeného vyplýva, že na poskytnutie a použitie prostriedkov FM EHP a NFM sa až do okamihu ich konečného použitia, t. j. napr. platba dodávateľovi, zhotoviteľovi alebo zamestnancovi, vzťahuje zákon o finančnej kontrole a audite, ako aj zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Vo vzťahu k finančným prostriedkom FM EHP a/alebo NFM a ŠR SR, má na vznik nezrovnalosti priamy vplyv **porušenie finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 1** zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Ustanovenie § 31 definuje rôzne typy porušenia finančnej disciplíny. Z pohľadu dopadu na rozpočet programu, fondu, projektu, resp. iných aktivít financovaných z FM EHP a NFM sú **najčastejšie** vyskytujúce sa porušenia finančnej disciplíny najmä porušenia podľa § 31 ods. 1 písm. a), b) j) a n) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Podľa § 31 ods.1 písm. a) b) j) a n) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy je porušením finančnej disciplíny

- poskytnutie alebo použitie verejných prostriedkov v rozpore s určeným účelom (§ 31 ods. 1 písm. a),
- poskytnutie alebo použitie verejných prostriedkov nad rámec oprávnenia, ktorým dôjde k vyššiemu čerpaniu verejných prostriedkov (§ 31 ods. 1 písm. b),
- neehospodárne, neefektívne a neúčinné vynakladanie verejných prostriedkov (§ 31 ods. 1 písm. j),
- porušenie pravidiel a podmienok, za ktorých boli verejné prostriedky poskytnuté (§ 31 ods. 1 písm. n).

Podľa § 31 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy sa za porušenie finančnej disciplíny podľa § 31 odsek 1 písm. a) ukladá odvod vo výške porušenia finančnej disciplíny a penále vo výške 0,1% zo sumy, v ktorej došlo k porušeniu finančnej disciplíny, za každý aj začatý deň porušenia finančnej disciplíny do dňa odvedenia finančných prostriedkov vrátane, najviac do výšky tejto sumy.

Podľa § 31 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, sa za porušenie finančnej disciplíny podľa § 31 odsek 1 písm. b) ukladá odvod vo výške porušenia finančnej disciplíny a penále vo výške 0,1% zo sumy, v ktorej došlo k porušeniu finančnej disciplíny, za každý aj začatý deň omeškania s úhradou uloženého odvodu.

Subjekt verejnej správy, ktorý porušil finančnú disciplínu podľa § 31 ods. 1 písm. a) až n) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, je povinný uplatniť voči zamestnancovi zodpovednému za porušenie finančnej disciplíny postup podľa osobitných predpisov. Ak sa verejné prostriedky poskytli za podmienok, **ktorých nesplnenie je spojené s povinnosťou ich vrátenia**, uplatní sa pri porušení týchto podmienok rovnaký postup, vrátane sankcie, **ako pri porušení finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 1 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.**

V konaní o porušení finančnej disciplíny pri nakladaní s finančnými prostriedkami FM EHP a NFM ako prostriedkami zo zahraničia poskytnutými na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná a s finančnými prostriedkami určenými na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu, ktorých poskytnutie je podmienkou poskytnutia finančných prostriedkov FM EHP a NFM **rozhoduje** v súlade s § 4 ods. 4 písm. b) zákona o finančnej kontrole a audite **ÚVA**, ktorý v súlade s § 4 ods. 4 písm. c) zákona o finančnej kontrole a audite aj **ukladá a vymáha sankcie za porušenie finančnej disciplíny.**

Ak porušenie finančnej disciplíny, za ktoré sa **ukladá** odvod a penále podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, a **ukladá** sa alebo sa **môže uložiť** pokuta podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zistí pri výkone kontroly alebo auditu podľa osobitného predpisu orgán, ktorý nie je oprávnený na uloženie sankcie podľa § 31 a § 32 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a protiprávny stav nie je odstránený podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy alebo osobitného zákona, je tento orgán **povinný oznámiť porušenie finančnej disciplíny orgánu vykonávajúcemu kontrolu, auditujúcemu orgánu alebo orgánu dozoru štátu podľa § 31 ods. 9** zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

V súlade s § 31 ods. 16 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ak je porušenie finančnej disciplíny podľa § 31 ods.1 písm. a) až i) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy **aj** porušením povinností ustanovených osobitným predpisom, uložia sa sankcie za porušenie finančnej disciplíny podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, **ak sa za takéto porušenie neukladajú sankcie podľa osobitného predpisu.**

Nezrovnalosť nemusí vždy predstavovať porušenie finančnej disciplíny a naopak porušenie finančnej disciplíny nemusí vždy zodpovedať nezrovnalosti. Jednotlivé prípady zistených skutočností a nedostatkov je potrebné posudzovať individuálne.

3.3. Nezrovnalosť ako trestný čin

Vo vzťahu k finančným prostriedkom FM EHP a/alebo NFM a prostriedkom na spolufinancovanie zo ŠR SR, má na vznik nezrovnalosti priamy vplyv spáchanie trestného činu, resp. podozrenie zo spáchania trestného činu. Ide o najzávažnejší typ nezrovnalosti, resp. podozrenia z nezrovnalosti, ktorý sa oznamuje prispievateľským štátom v okamžitom hlásení a má spravidla za následok určenie finančnej korekcie v celkovej výške projektového grantu.

V súlade s § 125 ods. 1 Trestného zákona, ak trestný zákon v osobitnej časti vyžaduje v základnej skutkovej podstate spôsobenie škody ako **majetkový následok trestného činu** a neuvádza jej výšku, má sa za to, že musí byť spôsobená **aspoň škoda malá**. Trestný zákon v § 125 ods. 2 ustanovuje, že malou škodou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 266 eur.

Pokiaľ ide o **oznamovacia povinnosť**, v súlade s § 3 Trestného poriadku sú štátne orgány, vyššie územné celky, obce a iné právnické osoby povinné bez meškania oznamovať orgánom činným v trestnom konaní skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin a včas vybavovať dožiadania orgánov činných v trestnom konaní a súdov.

Nezrovnalosť vzniká naplnením skutkovej podstaty trestného činu. Vo vzťahu k nezrovnalosti pôjde spravidla o podozrenie, a to až do právoplatného vydania rozsudku v trestnom konaní príslušným súdom.

Najčastejšie trestné činy, ktoré predstavujú nezrovnalosti, a ktoré môžu byť odhalené v rámci implementácie programu a projektov sú:

1. trestné činy korupcie,
2. trestné činy proti majetku alebo
3. trestné činy proti hospodárskej disciplíne.

Všetky podozrenia z vyššie uvedených trestných činov je SP/NKB povinný oznamovať OpN ako nezrovnalosti hlásené okamžite v súlade s bodom 4.1 a 6.3 tohto usmernenia.

Medzi trestné činy korupcie patrí najmä:

- a. **prijímanie úplatku,**
- b. **podplácanie a**
- c. **nepriama korupcia.**

Základné skutkové podstaty podľa trestného zákona sú nasledovné:

a. Prijímanie úplatku

„Kto priamo alebo cez sprostredkovateľa pre seba alebo pre inú osobu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť úplatok, aby konal alebo sa zdržal konania tak, že poruší svoje povinnosti vyplývajúce zo zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie, potrestá sa odňatím slobody na dva roky až päť rokov.“

„Kto v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu priamo alebo cez sprostredkovateľa pre seba alebo pre inú osobu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť úplatok, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.“

„Kto ako zahraničný verejný činiteľ priamo alebo cez sprostredkovateľa pre seba alebo pre inú osobu prijme, žiada alebo dá si sľúbiť úplatok v súvislosti s výkonom úradných povinností alebo v súvislosti s výkonom jeho funkcie v úmysle, aby sa získala alebo zachovala neprimeraná výhoda, potrestá sa odňatím slobody na päť rokov až dvanásť rokov.“

b. Podplácanie

„Kto priamo alebo cez sprostredkovateľa sľúbi, ponúkne alebo poskytne úplatok inému, aby konal alebo sa zdržal konania tak, že poruší svoje povinnosti vyplývajúce zo zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie, alebo z tohto dôvodu priamo alebo cez sprostredkovateľa sľúbi, ponúkne alebo poskytne úplatok inej osobe, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.“

„Kto inému v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu priamo alebo cez sprostredkovateľa poskytne, ponúkne alebo sľúbi úplatok, alebo z tohto dôvodu poskytne, ponúkne alebo sľúbi úplatok inej osobe, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.“

„Kto priamo alebo cez sprostredkovateľa zahraničnému verejnému činiteľovi alebo inej osobe poskytne, ponúkne alebo sľúbi úplatok v súvislosti s výkonom úradných povinností alebo v súvislosti s výkonom jeho funkcie zahraničného verejného činiteľa v úmysle, aby sa získala alebo zachovala neprimeraná výhoda, potrestá sa odňatím slobody na dva roky až päť rokov.“

c. Nepriama korupcia

„Kto priamo alebo cez sprostredkovateľa pre seba alebo pre inú osobu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť úplatok za to, že podplácaný bude svojím vplyvom alebo prostredníctvom vplyvu iného pôsobiť, alebo za to, že pôsobil

- a) na výkon právomoci verejného činiteľa,
- b) na výkon právomoci zahraničného verejného činiteľa,
- c) na osobu v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu alebo
- d) na osobu, aby konala alebo sa zdržala konania tak, že poruší svoje povinnosti vyplývajúce zo zamestnania, povolania,

postavenia alebo funkcie, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.“

„Kto priamo alebo cez sprostredkovateľa inému sľúbi, ponúkne alebo poskytne úplatok za to, že podplácaný bude svojím vplyvom alebo prostredníctvom vplyvu iného pôsobiť, alebo za to, že pôsobil

- a) na výkon právomoci verejného činiteľa,
- b) na výkon právomoci zahraničného verejného činiteľa,
- c) na osobu v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu alebo
- d) na osobu, aby konala alebo sa zdržala konania tak, že poruší svoje povinnosti vyplývajúce zo zamestnania, povolania,

postavenia alebo funkcie, potrestá sa odňatím slobody na dva roky až päť rokov.“

Medzi trestné činy proti majetku patrí najmä:

- a. **Sprenevera**
- b. **Podvod**
- c. **Subvenčný podvod**

Základné skutkové podstaty podľa trestného zákona sú nasledovné:

a. Sprenevera

„Kto si prisvojí cudziu vec, ktorá mu bola zverená, a spôsobí tak na cudzom majetku škodu malú, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.“

b. Podvod

„Kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl, a spôsobí tak na cudzom majetku malú škodu, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky“

c. Subvenčný podvod

„Kto vyláka od iného dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce, ktorých poskytnutie alebo použitie je podľa všeobecne záväzného právneho predpisu viazané na podmienky, ktoré nespĺňa, a to tým, že ho uvedie do omylu v otázke ich splnenia, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.“

„Rovnako ako v ods. 1 sa potrestá, kto získanú dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce použije v rozsahu väčšom na iný ako určený účel.“

„Odňatím slobody na dva roky až päť rokov sa páchatel potrestá, ak ako zamestnanec, člen, zástupca alebo iná osoba oprávnená konať za toho, kto dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce poskytuje, umožní získať dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce tomu, o kom vie, že nespĺňa podmienky určené na jeho poskytnutie.“

Medzi trestné činy proti hospodárskej disciplíne patria najmä:

- a. **Skresľovanie údajov hospodárskej a obchodnej evidencie**
- b. **Machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe**

Základné skutkové podstaty podľa trestného zákona sú nasledovné:

a. Skresľovanie údajov hospodárskej a obchodnej evidencie

„Kto uvedie nepravdivé alebo hrubo skresľujúce údaje alebo zatají povinné údaje o závažných skutočnostiach vo výkaze, v hlásení, vo vstupných údajoch vkladných do počítača alebo v iných podkladoch slúžiacich na

- a) štatistické zisťovanie v úmysle zabezpečiť sebe alebo inému neoprávnené výhody,
- b) evidenciu zamestnancov v úmysle zabezpečiť sebe alebo inému neoprávnené výhody,
- c) kontrolu účtovníctva,
- d) kontrolu použitia dotácie, subvencie alebo iného plnenia zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, z rozpočtu štátneho fondu, z rozpočtu vyššieho územného celku alebo z rozpočtu obce,
- e) určenie ceny majetku alebo kurzu cenného papiera pri jeho prevode alebo prechode na inú osobu,
- f) riešenie hroziaceho úpadku verejnou preventívnou reštrukturalizáciou alebo neverejnou preventívnou reštrukturalizáciou, konkurz, vyrovnanie, reštrukturalizáciu alebo oddĺženie, alebo
- g) zápis do obchodného registra alebo katastra nehnuteľností, evidencie motorových vozidiel alebo iného registra podľa osobitného predpisu, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.“

b. Machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe

„Kto v súvislosti s verejným obstarávaním alebo verejnou dražbou v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému prospech koná v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o verejnom obstarávaní alebo verejnej dražbe alebo dojedná niektorému súťažiteľovi alebo účastníkovi verejnej dražby prednosť alebo výhodnejšie podmienky na úkor iných súťažiteľov alebo účastníkov verejnej dražby, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.“

3.4. Nezrovnalosť ako porušenie pravidiel verejného obstarávania

V zákone o verejnom obstarávaní sú ustanovené pravidlá a postupy, podľa ktorých sú verejný obstarávateľ a obstarávateľ, resp. iné osoby o ktorých to ustanovuje tento zákon povinné postupovať pri obstarávaní tovarov služieb a prác v závislosti od hodnoty zákazky, ktorých porušenie môže spôsobiť vznik nezrovnalosti, a za ktoré ÚVO môže udeliť sankcie. Sankcie uložené ÚVO podľa zákona o verejnom obstarávaní predstavujú príjem štátneho rozpočtu SR, ale **nepredstavujú finančnú korekciu vo vzťahu k projektovému, resp. programovému grantu.**

Percentuálna miera finančnej korekcie za nedostatky identifikované vo verejnom obstarávaní sa určuje v súlade so Systémom riadenia FM EHP a NFM 2014- 2021 podľa **Rozhodnutia EK C(2019) 9527 o určení finančných opráv, ktoré sa majú uplatňovať na výdavky financované Úniou pri nedodržaní platných pravidiel verejného obstarávania („Rozhodnutie EK o určení finančných opráv“).**

Ak bolo zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, ktoré je uvedené v právoplatnom rozhodnutí ÚVO, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, je potrebné predmetné porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania preskúmať z pohľadu naplnenia podmienok Rozhodnutia EK o určení finančných opráv. V časti 2 predmetného rozhodnutia sú určené **najčastejšie typy nezrovnalostí ako porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania**, pričom ostatné porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania nad rámec rozhodnutia sa posudzujú analogicky s prihliadnutím na princíp proporcionality.

Ak bolo zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania kontrolou alebo auditom podľa zákona o finančnej kontrole a audite alebo overovaním, a toto porušenie malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, je potrebné predmetné porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania tiež preskúmať z pohľadu naplnenia podmienok Rozhodnutia EK o určení finančných opráv.

Finančná korekcia sa určuje z hodnoty zákazky, resp. z časti zákazky, ktorá sa nárokuje z finančných mechanizmov. Pokiaľ nie je možné jednoznačne zaradiť nedostatok k určitému typu porušenia podľa Rozhodnutia EK o určení finančných opráv, korekcia sa určuje podľa typovo najbližšieho porušenia identifikovanému nedostatku. Príslušné percentuálne sadzby finančných opráv (5 %, 10 %, 25 % a 100 %), ktoré majú byť uplatňované na predmet zákazky sa v prípade, ak sú zistené viaceré porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania nekumulujú, ale uplatní sa najvyššia percentuálna sadzba. 100 % finančná korekcia sa uplatňuje najmä v prípade najzávažnejších zistení porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania, ak toto porušenie zvyhodňuje uchádzača/viacerych uchádzačov alebo sa v rámci procesu verejného obstarávania potvrdil podvod.

Pri výpočte výšky finančnej korekcie sa berie do úvahy **predchádzajúca aj budúca výška výdavkov** deklarovanych v PSP v rámci projektov, v žiadosti o zúčtovanie príspevku v rámci bilaterálneho fondu, resp. priebežnej finančnej správe (IFR) v rámci programu.

V prípade identifikovania nedostatku, z ktorého vyplynula finančná korekcia a daný nedostatok sa vzťahuje k zákazke súvisiacej okrem FM EHP a NFM aj s inými programami, napr. operačnými programami financovanými z európskych štrukturálnych a investičných fondov, subjekt, ktorý nezrovnalosť zistil, informuje príslušný riadiaci orgán za príslušný operačný program o nedostatku a určenej finančnej oprave.

Nakoľko sankcie uložené ÚVO **nepredstavujú finančnú korekciu**, ak príslušný subjekt nevráti finančné prostriedky na základe žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov postupuje sa podľa bodu 7.3.4 tohto usmernenia.

3.5. Nezrovnalosť ako nedovolené obmedzenie hospodárskej súťaže

Vo vzťahu k finančným prostriedkom FM EHP a/alebo NFM a prostriedkami na spolufinancovanie zo ŠR SR, má na vznik nezrovnalosti priamy vplyv nedovolené obmedzenie hospodárskej súťaže. V súvislosti s ochranou

hospodárskej súťaže sú v zákone o ochrane hospodárskej súťaže ustanovené konania jednotlivých subjektov (napr. podnikateľov, orgánov štátnej správy) a správne delikty, ktoré môžu byť zároveň nezrovnalosťou, a za ktoré môže udeliť sankcie Protimonopolný úrad SR (PMÚ), ktorý je ústredným orgánom štátnej správy Slovenskej republiky na ochranu a podporu súťaže.

Dohoda obmedzujúca súťaž je dohoda medzi podnikateľmi, zosúladený postup podnikateľov a rozhodnutie združenia podnikateľov, ktoré majú za cieľ alebo môžu mať za následok obmedzovanie súťaže. Dohodou obmedzujúcou súťaž nie je dohoda medzi podnikateľmi, zosúladený postup podnikateľov a rozhodnutie združenia podnikateľov, ak jej účinok na súťaž je zanedbateľný.

Dohoda medzi podnikateľmi, zosúladený postup podnikateľov a rozhodnutie združenia podnikateľov má zanedbateľný účinok na súťaž, ak trhové podiely podnikateľov, ktorí sú účastníkmi dohody medzi podnikateľmi, zosúladeného postupu podnikateľov alebo rozhodnutia združenia podnikateľov, neprekračujú prahové hodnoty, ustanovené všeobecne záväzným právnym predpisom. Zanedbateľný účinok na súťaž nemá dohoda medzi podnikateľmi, zosúladený postup podnikateľov ani rozhodnutie združenia podnikateľov, ak má za cieľ obmedzovanie súťaže. Dohoda obmedzujúca súťaž je zakázaná, ak zákon o ochrane hospodárskej súťaže neustanovuje inak.

Podľa § 4 ods. 3 zákona o ochrane hospodárskej súťaže je zakázaná najmä dohoda obmedzujúca súťaž, ktorá spočíva:

- a) v priamom alebo nepriamom určení cien tovaru alebo iných obchodných podmienok,
- b) v záväzku obmedzenia alebo kontroly výroby, odbytu, technického rozvoja alebo investícií,
- c) v rozdelení trhu alebo zdrojov zásobovania,
- d) v záväzku účastníkov dohody, že voči jednotlivým podnikateľom budú pri zhodnom alebo porovnateľnom plnení uplatňovať rozdielne podmienky, ktorými sú alebo môžu byť títo podnikatelia znevýhodňovaní v súťaži,
- e) v podmienení uzatvárania zmlúv tak, aby zmluvné strany prijali ďalšie záväzky, ktoré povahou alebo podľa obchodných zvyklostí nesúvisia s predmetom týchto zmlúv, alebo
- f) v koordinácii podnikateľov vo verejnom obstarávaní, v obchodnej verejnej súťaži alebo inej obdobnej súťaži, v súvislosti s verejným obstarávaním, obchodnou verejnou súťažou alebo s inou obdobnou súťažou.

Z hľadiska implementačnej praxe dochádza pri implementácii FM EHP a NFM najčastejšie k porušeniu podľa písm. f), t. j. **dohoda obmedzujúca súťaž, ktorá spočíva v koordinácii podnikateľov vo verejnom obstarávaní**. V prípade podozrenia, že došlo k tejto alebo inej forme dohody obmedzujúcej súťaž SP/NKB preverí všetky dostupné skutočnosti a ak je to relevantné, podá PMÚ podnet.

PMÚ okrem iného vykonáva prešetrovanie aby zistil, či je dôvod na začatie konania podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže a vydáva rozhodnutie o tom, že konanie alebo činnosť podnikateľa je podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže alebo podľa osobitného predpisu zakázaná.

Konanie sa začína z vlastného podnetu PMÚ alebo na návrh účastníka konania. Vo veci dohody obmedzujúcej súťaž, vo veci zneužívania dominantného postavenia a vo veci iných foriem nedovoleného obmedzovania súťaže sa začína konanie vždy z vlastného podnetu PMÚ.

Ak o to fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá podala písomné oznámenie, požiada, úrad ju písomne upovedomí o ďalšom postupe v danej veci v lehote dvoch mesiacov odo dňa doručenia tejto žiadosti.

Protimonopolný úrad SR rozhoduje o uložení povinnosti zdržať sa takého konania a o povinnosti odstrániť protiprávny stav.

Sankcie uložené PMÚ **nepredstavujú finančnú korekciu**. Ak príslušný subjekt nevráti finančné prostriedky na základe žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, postupuje sa podľa bodu 7.3.4 tohto usmernenia.

3.6. Nezrovnalosť ako porušenie pravidiel štátnej pomoci

Zákon o štátnej pomoci upravuje okrem základných práv a povinností poskytovateľa štátnej pomoci a poskytovateľa minimálnej pomoci, ktorým môže byť SP resp. NKB, aj základné práva a povinnosti príjemcu štátnej pomoci a príjemcu minimálnej pomoci, ktorým je prijímateľ a partner v rámci projektu resp. žiadateľ v rámci bilaterálneho fondu.

Zákon o štátnej pomoci upravuje aj výkon štátnej správy v oblasti poskytovania štátnej pomoci a minimálnej pomoci.

Vo vzťahu k finančným prostriedkom FM EHP a/alebo NFM a prostriedkom na spolufinancovanie zo ŠR SR, má na vznik nezrovnalosti priamy vplyv **neoprávnené poskytnutie štátnej pomoci**. Prijemca, ktorému sa podľa **rozhodnutia Európskej komisie** poskytla neoprávnená štátna pomoc, je povinný sumu zodpovedajúcu neoprávnené poskytnutej štátnej pomoci vrátane úroku podľa osobitného predpisu Európskej únie vrátiť do rozpočtu, z ktorého bola poskytnutá, alebo zaplatiť do rozpočtu, do ktorého mala byť zaplatená.

Pri kontrole poskytnutej štátnej pomoci je **prijemca štátnej pomoci povinný preukázať poskytovateľovi štátnej pomoci** použitie prostriedkov štátnej pomoci a oprávnenosť vynaložených nákladov a umožniť poskytovateľovi štátnej pomoci vykonanie kontroly použitia prostriedkov štátnej pomoci, oprávnenosti vynaložených nákladov a dodržania podmienok poskytnutia štátnej pomoci.

PMÚ ako koordinátor v oblasti štátnej pomoci je v súlade s § 14 ods. 2 zákona o štátnej pomoci oprávnený u poskytovateľa **minimálnej pomoci** vykonať kontrolu poskytnutia tejto pomoci a príjemca minimálnej pomoci alebo vykonávateľ schémy je povinný umožniť koordinátorovi pomoci kontrolu vykonať. Ak koordinátor pomoci v priebehu vykonávania kontroly zistí, že minimálna pomoc sa poskytuje v rozpore s osobitnými predpismi pre minimálnu pomoc alebo s týmto zákonom, oznámi túto skutočnosť bezodkladne **poskytovateľovi minimálnej pomoci, ktorý je povinný okamžite pozastaviť ďalšie poskytovanie minimálnej pomoci a o tejto skutočnosti je povinný bezodkladne informovať koordinátora pomoci**.

Vysporiadanie nezrovnalosti z dôvodu porušenia pravidiel poskytnutia štátnej pomoci, ak nedošlo k vráteniu finančných prostriedkov na základe žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, je stanovené v bode 7.3.7. tohto usmernenia.

3.7. Nezrovnalosť ako porušenie postupov účtovania

Konanie alebo opomenutie konania subjektu, ktorý čerpá finančné prostriedky z FM EHP a/alebo NFM a prostriedky na spolufinancovanie zo ŠR SR, a ktorý je účtovnou jednotkou podľa zákona o účtovníctve, postupovať v súlade s ustanoveniami zákona o účtovníctve môže viesť k vzniku nezrovnalosti. Ide najmä o porušenie povinností ustanovených v § 8 ods. 1 zákona o účtovníctve viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov. Jednotlivé prípady zistení porušenia ustanovení zákona je potrebné posudzovať individuálne.

Príkladmi nezrovnalosti ako porušenia zákona o účtovníctve sú napr. nesplnenie náležitostí účtovného dokladu podľa § 10 zákona o účtovníctve, nezaúčtovanie všetkých účtovných prípadov a pod.

4. VZNIK NEZROVNALOSTI

Nezrovnalosť môže vzniknúť v rámci implementácie FM EHP a NFM najmä na úrovni:

- *projektu,*
- *programu,*
- *fondu technickej asistencie a*
- *fondu pre bilaterálne vzťahy.*

Nezrovnalosť môže svojim konaním alebo opomenutím konania spôsobiť subjekt, ktorý hospodári s prostriedkami FM EHP a/alebo NFM a prostriedkami na spolufinancovanie zo ŠR SR, t. j. prijímateľ, partner, SP, NKB, CO, OA, OpN, Úrad vládneho auditu a iná právnická osoba v zmysle § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu.

Všetky subjekty zapojené do systému riadenia a kontroly, vrátane správcov programov sú povinné vyvinúť maximálne úsilie na zabránenie, odhalenie a odstránenie účinkov všetkých prípadov nezrovnalostí, ako aj k ich prešetrovaniu, pričom platí, že neoprávnene vyplatené čiastky musia byť vrátené v súlade s programovými dohodami, Nariadeniami, dohodami o implementácii programu, projektovými zmluvami, resp. inými zmluvami uzatvorenými v rámci implementácie.

Nezrovnalosť vzniká kumulatívnym splnením dvoch podmienok:

- 1) musí dôjsť k porušeniu právneho rámca FM EHP a/alebo NFM/právnych predpisov EU/právnych predpisov SR
- 2) toto porušenie musí ohrozovať alebo poškodzovať implementáciu FM EHP a/alebo NFM v akejkolvek fáze, najmä implementáciu a/alebo rozpočet akéhokoľvek programu, vrátane fondu technickej asistencie a fondu pre bilaterálne vzťahy a projektu alebo iných aktivít financovaných z FM EHP a NFM

Z pohľadu naplnenia definície nezrovnalosti subjekt, ktorý nedostatok zistil, či už v rámci finančnej kontroly, certifikačného overovania, iného overenia, alebo vládneho auditu posúdi, či **predmetné porušenie spôsobuje vznik nezrovnalosti**. Ak zistí, že predmetné porušenie spôsobuje nezrovnalosť určí, resp. navrhne spôsob nápravy nezrovnalosti.

Z pohľadu určenia, či nedostatok napĺňa, resp. nenapĺňa znaky definície nezrovnalosti, ako **pomôcka** slúžia nasledovné príklady:

Zadanie zákazky v rozpore s postupom stanoveným v právnych predpisoch SR o verejnom obstarávaní:

- je porušením článku 8.15.1 Nariadenia, ktorý stanovuje, že súlad s platnou národnou legislatívou a legislatívou Európskej únie upravujúcou verejné obstarávanie musí byť dodržaný na každej úrovni implementácie programov a projektov a
 - ovplyvňuje rozpočet programu / projektu
- a teda **spôsobuje** nezrovnalosť.

AK ÚFM obdrží od SP návrh na zmenu programu, pričom NKB neposkytol predbežné schválenie návrhu zmeny podľa čl. 6.9.3 Nariadenia

- SP porušil článok 6.9.3 Nariadenia, ktorý stanovuje, že správca programu popíše a zdôvodní úpravu a jej predpokladaný vplyv na finančné údaje, rizikovú analýzu, výstupy a výsledky programu a NKB poskytne predbežné schválenie návrhu úpravy
 - porušenie nemá vplyv na implementáciu programu,
- a teda **nespôsobuje** nezrovnalosť.

4.1. Klasifikácia nezrovnalosti

Nezrovnalosť je za účelom prijatia správneho a účinného nápravného opatrenia, ako aj správneho oznámenia nezrovnalosti v súlade s kapitolou 12 Nariadenia potrebné **klasifikovať z hľadiska**:

- *subjektu zavinenia*
- *lehoty na oznámenie nezrovnalosti VFM/MZV NK*
- *lehoty na oznámenie nezrovnalosti OpN*
- *dopadu na systém riadenia a kontroly*
- *finančného dopadu*

4.1.1. Typy nezrovnalostí z hľadiska subjektu zavinenia

Z hľadiska **subjektu zavinenia** rozlišujeme nasledovné typy nezrovnalostí na úrovni:

- a. **projektu** - vznikla vplyvom konania / opomenutia konania **prijímateľa, resp. partnera**
- b. **Fondu pre bilaterálne vzťahy** - vznikla vplyvom konania / opomenutia konania **NKB, prijímateľa** (SP, žiadateľ o príspevok, partnera)
- c. **programu** - vznikla vplyvom konania / opomenutia konania **SP**
- d. **fondu technickej asistencie** - vznikla vplyvom konania/opomenutia konania **NKB/CO/OA/OpN/ÚVA/inej právnickej osoby v zmysle § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu**

4.1.2. Typy nezrovnalostí z hľadiska oznamovania nezrovnalosti VFM/MZV NK

Nezrovnalosti, ktoré sa oznamujú **VFM/MZV NK** sa delia na:

- a. nezrovnalosti hlásené **okamžite** (čl. 12.5.1 Nariadení)
- b. nezrovnalosti hlásené **v pravidelnom hlásení** (čl. 12.5.2 Nariadení)
- c. nezrovnalosti hlásené **na požiadanie** (čl. 12.5.3 Nariadení)⁴

4.1.3. Typy nezrovnalostí z hľadiska oznamovania nezrovnalosti OpN

Nezrovnalosti, ktoré sa oznamujú **OpN** sa delia na:

- a. nezrovnalosť hlásená **do 14 kalendárnych dní** od dňa získania informácií o nezrovnalosti (okamžité nezrovnalosti):
 - nezrovnalosti, ktoré zahŕňajú obvinenia z konania alebo opomenutia, ktoré predstavuje trestný čin podľa vnútroštátnych právnych predpisov prijímateľského štátu, ako je korupcia, podvod, úplatkárstvo alebo sprenevera;
 - nezrovnalosti, ktoré poukazujú na prítomnosť veľmi zlého riadenia ohrozujúceho použitie finančného príspevku z FM EHP / NFM 2014 – 2021; alebo
 - nezrovnalosti, ktoré predstavujú bezprostrednú hrozbu pre úspešné ukončenie projektu, v dôsledku (finančnej) čiastky v pomere k celkovým oprávneným výdavkom projektu, v dôsledku ich závažnosti alebo z iného dôvodu.
- b. nezrovnalosť hlásená **do 20 kalendárnych dní** od dňa získania informácií o nezrovnalosti:
 - všetky nezrovnalosti (okrem uvedených vyššie).

⁴ Nezrovnalosti identifikované v rámci výdavkov na riadenie programu a Fondu technickej asistencie sa oznamujú v rámci pravidelných hlásení. Článok 12.5.3 sa vzťahuje výlučne na nezrovnalosti identifikované v rámci projektov a v rámci Fondu pre bilaterálne vzťahy.

- c. nezrovnalosť hlásená **do 30 kalendárnych dní** od dňa predloženia sťažnosti národnému kontaktnému bodu alebo správcovi programu:
- nezrovnalosti, ktoré napĺňajú podmienky definície nezrovnalosti v zmysle bodu 3 tohto usmernenia a ktoré NKB alebo SP zistil v rámci posúdenia predloženej sťažnosti.

4.1.4. Typy nezrovnalostí z hľadiska dopadu na systém riadenia a kontroly

a. **Individuálna nezrovnalosť**

Nezrovnalosť, ktorá sa viaže k jednej operácii, resp. k jednému projektu. Individuálna nezrovnalosť je jednorazová chyba, ktorá je nezávislá od iných chýb v populácii alebo nedostatkov v systéme riadenia a kontroly. V prípade zistenia každej individuálnej nezrovnalosti je kontrolný subjekt zároveň povinný overiť a preskúmať, či ide súčasne aj o systémovú nezrovnalosť s dopadom na niektorú z kľúčových požiadaviek (prvkov) uplatňovaného systému riadenia a kontroly.

b. **Systémová nezrovnalosť**

Systémové nezrovnalosti sú nezrovnalosti, ktoré môžu mať opakujúci sa charakter a ktoré sú alebo by mohli byť spôsobené vážnymi nedostatkami vo fungovaní systému riadenia alebo kontroly.

c. **Nezrovnalosť týkajúca sa systému riadenia alebo kontroly** (čl. 13.2.4 Nariadenia)

Nezrovnalosti, ktoré súvisia so samotným fungovaním systému riadenia alebo kontroly.

4.1.5. Typy nezrovnalostí z hľadiska finančného dopadu

a. **Nezrovnalosť bez finančného dopadu**

Nie je možné ju finančne vyčíslieť a ku ktorej sa neviaže povinnosť vysporiadať finančné prostriedky.

b. **Nezrovnalosť s finančným dopadom**

Nezrovnalosť, ku ktorej sa viaže povinnosť vysporiadať finančné prostriedky.

5. ZISTENIE A ZDOKUMENTOVANIE NEZROVNALOSTI

5.1. Zistenie nezrovnalosti

Subjekty zapojené do riadenia, kontroly a implementácie FM EHP a/alebo NFM spravidla získajú **prvú informáciu o porušení právneho rámca FM EHP a NFM/právnych predpisov EÚ/právnych predpisov SR**, ktoré zároveň predstavuje nezrovnalosť najmä:

- v rámci výkonu finančnej kontroly, overenia, monitorovania resp. auditu
- v rámci výkonu vnútornej kontroly t. j. vnútorného auditu podľa zákona o finančnej kontrole a audite, ZFK podľa zákona o finančnej kontrole a audite, resp. inej kontroly, ktorú vykonáva podľa vlastných interných predpisov
- z doručeného výstupu z kontroly, overenia, resp. auditu, (napr. správa z AFK, resp. čiastková správa z AFK, správa z vládneho auditu)

- z doručeného právoplatného rozhodnutia súdu alebo správneho orgánu (napr. rozhodnutie ÚVO, PMÚ)
- z doručených podnetov tretích strán, vrátane prijímateľa a partnera, certifikačného orgánu, resp. orgánu auditu
- na základe sťažností, resp. z iných zdrojov ako médiá a tlač
- na základe informácií od OČTK, prokuratúry, NAKA, napr. ohľadom začatia trestného stíhania
- na základe Rozhodnutia Európskej komisie, ktoré prikazuje Slovenskej republike vymáhať neoprávnene poskytnutú a nezlučiteľnú štátnu pomoc, resp. pomoc de minimis

Subjekty zapojené do riadenia a kontroly FM EHP a/alebo NFM bezodkladne a účinne prešetria všetky podozrenia z nezrovnalostí a skutočné prípady nezrovnalostí s cieľom ich riadneho napravenia, vrátane vykonania vhodnej finančnej korekcie a zabezpečia, aby zistené nezrovnalosti boli náležite zdokumentované prostredníctvom správ o zistenej nezrovnalosti a ich aktualizácií, evidované v registroch nezrovnalostí a včas oznámené na národnej úrovni OpN.

Subjekt, ktorý finančnú kontrolu, overenie alebo audit vykonal a zistil porušenie právneho rámca FM EHP/NFM alebo právnych predpisov SR a EÚ, priamo vo výstupe z kontroly, overenia alebo auditu vyhodnotí, či porušenie predstavuje nezrovnalosť, resp. podozrenie z nezrovnalosti.

Za okamih zistenia nezrovnalosti sa na účely oznámenia nezrovnalosti OpN považuje najmä:

- **deň schválenia/podpisu** dokumentu príslušnými osobami, ktorý je výsledkom finančnej kontroly, overenia, resp. monitorovania, a ktorý **dokumentuje porušenie**, ktoré je považované za nezrovnalosť (napr. správa z AFK/FKM, monitorovacia správa, resp. správa z overenia SP/NKB);
- **deň doručenia** dokumentu správcovi programu/Národnému kontaktnému bodu, ktorý **dokumentuje porušenie**, ktoré je považované za nezrovnalosť, (napr. správa z auditu, certifikačného overovania, monitorovania, rozhodnutie ÚVA, ÚVO, súdu. PMÚ); NKB/SP na základe predloženej dokumentácie správnych alebo trestných orgánov zabezpečí bezodkladnú aktualizáciu správy o zistenej nezrovnalosti a jej predloženie OpN.
- **deň odoslania oznámenia** orgánom príslušným podľa trestného poriadku alebo podľa osobitných predpisov o podozrení zo spáchania trestného činu, priestupku alebo zo spáchania iného správneho deliktu, ktoré sa v súlade s § 20 ods. 1 písm. e) zákona o finančnej kontrole **neuvádzajú v návrhu čiastkovej správy, návrhu správy, čiastkovej správe alebo v správe**

Ak sa podozrenie z nezrovnalosti neuvádza vo výstupe z overenia, kontroly, resp. auditu, subjekt, ktorý oznámil podozrenie zo spáchania trestného činu, priestupku alebo zo spáchania iného správneho deliktu orgánom príslušným podľa trestného poriadku alebo podľa osobitných predpisov, zasiela správu o zistenej nezrovnalosti priamo OpN a v kópii NKB, ak nezrovnalosť nevznikla na úrovni NKB.

5.2. Zdokumentovanie zistenej nezrovnalosti

Prijímateľ (žiadateľ v rámci fondu pre bilaterálne vzťahy)/OA/ ÚVA/iná právnická osoba v zmysle § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu/ CO zdokumentuje zistenie nezrovnalosti na formulári **Podnet na vypracovanie správy o zistenej nezrovnalosti**, ktorý je určený na oznamovanie informácií o zistenej nezrovnalosti SP/NKB. **Prijímateľ (žiadateľ v rámci fondu pre bilaterálne vzťahy)/OA/ ÚVA/iná právnická osoba v zmysle § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu/CO** posielala podnet NKB/SP v súlade s bodom 6.1 a 6.2 tohto usmernenia.

Formulár podnetu na vypracovanie správy o zistenej nezrovnalosti tvorí prílohu č. 1 tohto usmernenia.

Prijímateľ (žiadateľ v rámci fondu pre bilaterálne vzťahy)/OA/ÚVA/ iná právnická osoba v zmysle § 19 ods. 5

zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu/CO vypracuje podnet najmä ak:

- zistil nezrovnalosť v rámci vnútornej kontroly, t.j. vnútorného auditu podľa zákona o finančnej kontrole a audite, ZFK podľa zákona o finančnej kontrole a audite, resp. inej kontroly, ktorú vykonáva podľa vlastných interných predpisov,
- zistil nezrovnalosť v rámci výkonu certifikačného overovania/audit.

SP/NKB zdokumentuje nezrovnalosť na formulári *Správa o zistenej nezrovnalosti (Správa o nových nezrovnalostiach)* v anglickom aj slovenskom jazyku. SP/NKB zasiela obe verzie správy OpN v súlade s bodom 6.3 tohto usmernenia.

Formulár správy o zistenej nezrovnalosti v anglickom jazyku (Report on new irregularities) tvorí prílohu č. 9 Nariadení.

Formulár správy o zistenej nezrovnalosti (Správa o nových nezrovnalostiach) v slovenskom jazyku tvorí prílohu č. 2A tohto usmernenia

SP vypracuje správu o zistenej nezrovnalosti najmä:

- ak zistil nezrovnalosť v rámci vnútornej kontroly, t. j. vnútorného auditu podľa zákona o finančnej kontrole a audite, ZFK podľa zákona o finančnej kontrole a audite, resp. inej kontroly, ktorú vykonáva podľa vlastných interných predpisov,
- ak zistil nezrovnalosť na úrovni projektu v rámci finančnej kontroly, overenia, resp. monitorovania, ktoré vykonáva v súlade s právnym rámcom FM EHP a/alebo NFM a legislatívy SR a EÚ,
- na základe doručenia podnetu na vypracovanie správy o zistenej nezrovnalosti, vrátane výstupu z kontroly, auditu, overenia alebo monitorovania, ktorý dokumentuje porušenie, ktoré predstavuje nezrovnalosť, ak porušenie zistil CO alebo OA, ÚVA, iná právnická osoba v zmysle § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu,
- na základe doručenia podnetu od prijímateľa,
- na základe doručenia výstupu z kontroly, resp. auditu VFM/MZV NK, ktorý informuje o povinnosti zaevidovať porušenie ako nezrovnalosť.

NKB vypracuje správu o zistenej nezrovnalosti najmä:

- ak zistil nezrovnalosť v rámci vnútornej kontroly t. j. vnútorného auditu podľa zákona o finančnej kontrole a audite, ZFK podľa zákona o finančnej kontrole a audite, resp. inej kontroly, ktorú vykonáva podľa vlastných interných predpisov
- ak zistil nezrovnalosť na úrovni fondu pre bilaterálne vzťahy alebo na úrovni programu na základe výkonu kontroly, overenia, resp. monitorovania, ktoré vykonáva v súlade s právnym rámcom FM EHP a/alebo NFM a legislatívy SR a EÚ
- na základe doručenia podnetu na vypracovanie správy o zistenej nezrovnalosti, vrátane výstupu z kontroly, auditu, alebo overenia, ktorý dokumentuje porušenie, ktoré predstavuje nezrovnalosť, ak porušenie zistil, žiadateľ v rámci bilaterálneho fondu, CO alebo OA, ÚVA, inej právnickej osoba v zmysle § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu.
- na základe doručenia výstupu z kontroly, resp. auditu VFM/MZV NK, ktorý informuje o povinnosti zaevidovať porušenie ako nezrovnalosť

Od momentu zistenia nezrovnalosti je potrebné dohliadať nad spôsobom riešenia, resp. nápravy nezrovnalosti a prijatím preventívnych opatrení, ktoré zamedzia opätovnému výskytu nezrovnalosti, a to z úrovne subjektu, ktorý zistil nezrovnalosť. OpN, ktorému je zistená nezrovnalosť oznámená prostredníctvom správy o zistenej nezrovnalosti, dohliada nad pravdivosťou údajov uvedených v správe.

Informácie o riešení, resp. náprave nezrovnalosti, vrátane vysporiadania finančných vzťahov (ak je to relevantné pre nápravu nezrovnalosti), ktoré neboli oznámené v správe o zistenej nezrovnalosti dokumentuje SP a NKB v

aktualizovanej správe o zistenej nezrovnalosti (správa o opatreniach prijatých v súvislosti s už hlásenou nezrovnalosťou). SP/NKB zasiela obe verzie správy OpN v súlade s bodom 6.3 tohto usmernenia.

Formulár aktualizácie správy o zistenej nezrovnalosti v anglickom jazyku (Report on measures taken regarding already reported irregularities) tvorí prílohu č. 9 Nariadení.

Formulár aktualizácie správy o zistenej nezrovnalosti (správa o opatreniach prijatých v súvislosti s už hlásenou nezrovnalosťou) tvorí prílohu č. 2B tohto usmernenia.

SP a NKB okamžite prijme všetky potrebné opatrenia na preskúmanie porušenia, resp. podozrenia z porušenia právneho rámca FM EHP a/alebo NFM, resp. legislatívy SR a EÚ, ak sa o ňom dozvie z podnetu tretích strán, resp. z predložených sťažností.

Sťažnosti, ktoré boli doručené SP/NKB, a ktoré obsahujú podozrenia z nezrovnalostí, SP/NKB oznamuje OpN na formulári správy o zistenej nezrovnalosti v súlade s bodom 6.3 tohto usmernenia.

6. OZNÁMENIE NEZROVNALOSTI

6.1. Podnet na vypracovanie správy o zistenej nezrovnalosti zo strany prijímateľa

Prijímateľ predloží **SP** podnet na vypracovanie správy o zistenej nezrovnalosti ak zistí, že na úrovni projektu vznikla nezrovnalosť. Prijímateľ predkladá podnet bezodkladne, v lehote 7 kalendárnych dní od zistenia nezrovnalosti. Ak nezrovnalosť na úrovni projektu zistí partner, oznámi to bezodkladne prijímateľovi, a ten následne SP.

SP overí informácie uvedené v podnete. Ak došlo k vzniku nezrovnalosti, vypracuje správu o zistenej nezrovnalosti, ktorú predkladá OpN v súlade s bodom 6.3 tohto usmernenia. Ak nezrovnalosť nebola napravená, resp. nebola dostatočne napravená, SP predloží prijímateľovi návrh opatrení, ktoré je potrebné prijať na nápravu nezrovnalosti. SP môže v súlade s projektovou zmluvou pozastaviť platby na projekt až do prijatia opatrení na nápravu nezrovnalosti.

Vyššie uvedené ustanovenia sa primerane vzťahujú aj na NKB a žiadateľa v rámci Fondu pre bilaterálne vzťahy ako aj prijímateľa v rámci fondu technickej asistencie.

6.2. Podnet na vypracovanie správy o zistenej nezrovnalosti zo strany CO a OA/ÚVA/inej právnickej osoby podľa § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu

V súlade so systémom financovania a finančného riadenia:

- **CO** poskytuje podnety **SP** na vypracovanie a evidovanie správy o zistenej nezrovnalosti v prípade potvrdenia nezrovnalosti v rámci certifikácie alebo výkonu certifikačného overovania a informuje v kópii OpN a NKB,
- **CO** poskytuje podnety **NKB** na vypracovanie a evidovanie správy o zistenej nezrovnalosti v prípade potvrdenia nezrovnalosti v rámci certifikácie alebo výkonu certifikačného overovania a informuje v kópii OpN,
- **OA/ÚVA/iná právnická osoba podľa § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu** poskytuje podnety **SP** na vypracovanie a evidovanie správy o zistenej nezrovnalosti v prípade potvrdenia nezrovnalosti v rámci výkonu vládneho auditu na úrovni programu alebo projektu a informuje v kópii OpN a NKB.

- **OA ÚVA/iná právnická osoba podľa § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu** poskytuje podnety **NKB** na vypracovanie a evidovanie správy o zistenej nezrovnalosti v prípade potvrdenia nezrovnalosti v rámci výkonu vládneho auditu a informuje v kópii OpN.

CO a OA/ÚVA/iná právnická osoba podľa § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu predloží SP/NKB podnet na vypracovanie správy o zistenej nezrovnalosti spolu so správou z auditu, resp. certifikačného overovania.

SP/NKB overí informácie uvedené v podnete a vypracuje správu o zistenej nezrovnalosti, ktorú predkladá OpN v súlade s bodom 6.3 tohto usmernenia.

6.3. Oznamovanie nezrovnalostí OpN

SP oznamuje OpN a v kópii NKB všetky nezrovnalosti, ktoré vznikli na úrovni programu a projektu v súlade so SFFR a týmto usmernením.

NKB oznamuje OpN všetky nezrovnalosti ktoré vznikli na úrovni programu (ak tieto zistil z výkonu vlastnej činnosti), fondu technickej asistencie alebo fondu pre bilaterálne vzťahy v súlade so SFFR a týmto usmernením.

NKB/SP oznamuje nezrovnalosti OpN prostredníctvom správy o zistenej nezrovnalosti v slovenskom a v anglickom jazyku **v lehote**:

- **do 20 kalendárnych dní** od dňa zistenia nezrovnalosti (nezrovnalosti hlásené v pravidelnom hlásení a nezrovnalosti hlásené na požiadanie);
- **do 14 kalendárnych dní** od dňa získania informácií o nezrovnalostiach, ktoré predstavujú podozrenie z trestného činu alebo potvrdený trestný čin (najmä korupcia, podvod, úplatkárstvo alebo sprenevera), poukazujú na zlý systém riadenia programu alebo predstavujú hrozbu pre úspešné ukončenie projektu (nezrovnalosti hlásené okamžite);
- **do 30 kalendárnych dní** od dňa predloženia sťažnosti NKB alebo SP, ak v rámci posúdenia predloženej **sťažnosti** identifikuje súčasne aj informácie o nedostatku, ktorý naplňa podmienky definície nezrovnalosti.

Správy sa zasielajú OpN na adresu [nezrovnalosti EHP NFM 14 21@mfsr.sk](mailto:nezrovnalosti_EHP_NFM_14_21@mfsr.sk) a **OA** na adresu organauditu@mfsr.sk.

Správa o zistenej nezrovnalosti musí byť náležite podpísaná oprávnenou osobou, t. j. štatutárnym zástupcom, resp. ním poverenou osobou na základe písomného poverenia, plnej moci, alebo interných predpisov organizácie. V súlade so systémom riadenia **SP** oznamuje nezrovnalosti v **kópii NKB** na adresu [nezrovnalosti eeagrants@mirri.gov.sk](mailto:nezrovnalosti_eeagrants@mirri.gov.sk). Ak NKB nesúhlasí s navrhovaným riešením nezrovnalosti, vyzve SP aby prijal dodatočné opatrenia na nápravu nezrovnalosti a v kópii informuje OA a CO.

V súlade so Systémom financovania a finančného riadenia NKB a SP **aktualizuje údaje** o už hlásenej nezrovnalosti prostredníctvom aktualizovanej správy o zistenej nezrovnalosti, najmä opíše pokrok dosiahnutý pri prešetrovaní a náprave už hlásených nezrovnalostí v slovenskom a v anglickom jazyku a zašle ju **OpN** na adresu [nezrovnalosti EHP NFM 14 21@mfsr.sk](mailto:nezrovnalosti_EHP_NFM_14_21@mfsr.sk) a **OA** elektronicky na adresu organauditu@mfsr.sk v lehote:

- **do 20 kalendárnych dní** od dňa zistenia nových skutočností;
- **do 14 kalendárnych dní** od dňa zistenia nových skutočností, ak nezrovnalosť predstavovala podozrenie z trestného činu alebo potvrdený trestný čin (najmä trestný čin korupcie, podvodu, úplatkárstva alebo sprenevery), poukazovala na zlý systém riadenia programu alebo predstavovala hrozbu pre úspešné ukončenie projektu;
- **do 7 kalendárnych dní** od zaslania požiadavky OpN, v nadväznosti na požiadavku VFM/MZV NK.

V súlade so Systémom riadenia, SP zasiela správu o zistenej nezrovnalosti aj jej aktualizáciu v **kópii NKB** na adresu [nezrovnalosti eeagrants@mirri.gov.sk](mailto:eeagrants@mirri.gov.sk). Ak NKB nesúhlasí s navrhovaným riešením, resp. nápravou nezrovnalosti, vyzve SP aby prijal dodatočné opatrenia na nápravu nezrovnalosti a **v kópii informuje OA a CO**.

6.4. Oznamovanie nezrovnalostí VFM/MZV NK

V súlade s čl. 12.3.2 Nariadení, OpN oznamuje VFM/MZV NK nezrovnalosti, ako aj všetky opatrenia prijaté príslušnými národnými orgánmi na prevenciu, odhalenie, vyšetrovanie alebo nápravu nezrovnalostí vo forme stanovenej v prílohe č. 9 Nariadení. OpN oznamuje VFM/MZV NK nezrovnalosti v súlade s čl. 12.5 a 12.6 Nariadení.

OpN informuje SP a NKB ak nezrovnalosť bola uzatvorená zo strany VFM/MZV NK, resp. ÚFM v lehote do 5 kalendárnych dní od doručenia notifikácie o uzatvorení nezrovnalosti.

6.5. Evidencia a register nezrovnalostí

SP vedie **evidenciu nezrovnalostí**, ktoré oznámil OpN prostredníctvom správy o zistenej nezrovnalosti a jej aktualizácie. Evidencia obsahuje informácie aspoň v nasledovnom rozsahu:

- číslo programu/ fondu pre bilaterálne vzťahy/bilaterálnej aktivity/projektu (podľa relevantnosti),
- číslo nezrovnalosti pridelené SP (spravidla číslo projektu/programu a poradové číslo nezrovnalosti v predmetom projekte/programe),
- číslo nezrovnalosti pridelené informačným systémom ÚFM (GRACE) - je možné zistiť z informačného systému, do ktorého má SP prístup,
- klasifikáciu nezrovnalosti podľa bodu 4 tohto usmernenia,
- klasifikáciu či ide o nezrovnalosť alebo podozrenie z nezrovnalosti,
- dátum oznámenie nezrovnalosti OpN (deň odoslania správy),
- zdroj reportovania (vlastná iniciatíva, na základe podnetu, sťažnosti),
- suma neoprávnených výdavkov zistená v rámci vzorky, ktorú kontroloval, overoval, resp. auditoval príslušný orgán v členení na prostriedky FM EHP, NFM a spolufinancovanie zo ŠR,)
 - celková suma finančnej korekcie v nadväznosti na zistenie nezrovnalosti (v členení na na prostriedky FM EHP, NFM a spolufinancovanie zo ŠR),
 - suma neoprávnených výdavkov uvedená v žiadosti o vrátenie (v členení na na prostriedky FM EHP, NFM a spolufinancovanie zo ŠR),
- informáciu o pozastavení financovania, ak relevantné,
- informácie o tom, či bol podaný podnet na správne konanie, resp. iné konanie,
- informácie o aktualizácií nezrovnalosti, vrátane dátumu oznámenia aktualizácie (číslo aktualizácie sa spravidla označuje ako č. nezrovnalosti a „-1“ ako prvá aktualizácia, „-2“ ako druhá atď.),
- dátum uzatvorenia nezrovnalosti ÚFM.

OpN vedie **register všetkých nezrovnalostí**, ktoré mu oznámil NKB a SP v súlade s podmienkami čl. 12.4 Nariadení.

7. NÁPRAVA NEZROVNALOSTI

Za riešenie a nápravu nezrovnalosti zodpovedá subjekt, ktorý nezrovnalosť spôsobil. Nezrovnalosť je možné napraviť:

- **odstránením protiprávneho stavu, bez vykonania finančnej korekcie – ide najmä o nezrovnalosti bez finančného dopadu (napr. nesprávne zaúčtovanie výdavku, zmena a doplnenie interných postupov),**
- **vykonaním finančnej korekcie.**

7.1. Odstránenie protiprávneho stavu

Odstránenie protiprávneho stavu bez vrátenia finančných prostriedkov alebo bez udelenia finančnej korekcie znamená, že subjekt, u ktorého bola nezrovnalosť identifikovaná, môže protiprávny stav odstrániť **bez toho, aby táto skutočnosť mala finančný dopad na projekt, program, resp. fond technickej asistencie a fond pre bilaterálne vzťahy.**

7.2. Finančná korekcia

Finančnou korekciou v programe/projekte/fonde TA resp. fonde pre bilaterálne vzťahy sa rozumie finančné opatrenie, ktoré je v súlade s právnym rámcom FM EHP a NFM oprávnený navrhnúť a vykonať VFM/MZV NK, NKB, SP, CO a OA ÚVA/iná právnická osoba podľa § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu, z dôvodu vzniku nezrovnalosti, resp. podozrenia z nezrovnalosti.

Finančnou korekciou sa **znižia celkové oprávnené výdavky** na projekt. Finančnou korekciou sa **znižia celkové oprávnené výdavky** na program, fond TA, resp. fond pre bilaterálne vzťahy, ak je finančná korekcia vykonaná pre systémovú nezrovnalosť alebo nezrovnalosť súvisiacu so systémami riadenia alebo kontroly v rámci programu.

SP/NKB zabezpečí, aby finančné prostriedky vynaložené na výdavky, ktoré podliehajú finančnej korekcii boli vrátené na základe žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, resp. aby takéto výdavky neboli úplne alebo sčasti (v závislosti od výšky finančnej korekcie) nárokované na preplatenie z projektového alebo programového grantu.

V prípade odhalenia nezrovnalosti v rámci finančnej kontroly navrhuje výšku finančnej korekcie subjekt, ktorý finančnú kontrolu vykonáva. V prípade odhalenia nezrovnalosti v rámci certifikačného overovania, resp. vládneho auditu, navrhuje výšku finančnej korekcie CO, resp. OA, ÚVA, iná právnická osoba podľa § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu.

Pri určení výšky finančnej korekcie sa vychádza z jednotlivých prípadov identifikovaných nezrovnalostí a berie sa do úvahy systémová povaha nezrovnalosti. **MZV NK/VFM je podľa článku 13.3 Nariadenia oprávnený zmeniť výšku finančnej korekcie, t.j. znížiť výšku korekcie alebo zvýšiť výšku korekcie, ktorú určí NKB, SP, CO OA, ÚVA alebo iná právnická osoba podľa § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu, postupom podľa čl. 13.2 Nariadenia.**

SP/NKB určuje finančnú korekciu spravidla ako:

- presnú sumu neoprávnených výdavkov, ktorá nie je v súlade s právnym rámcom FM EHP a NFM, resp. právnymi predpismi SR a EÚ, resp. projektovou zmluvou,
- ak nie je možné presne kvantifikovať finančné dôsledky, percentuálny podiel v prípade porušenia zákona o verejnom obstarávaní podľa Rozhodnutia EK o určení finančných opráv,
- pre iné porušenia ako porušenia verejného obstarávania sa odporúča zohľadniť Rozhodnutie Európskej komisie č. C(2011) 7321 z 19. októbra 2011 o schválení usmernení k princípom, kritériám a indikatívnym škálam v súvislosti s finančnými opravami uplatňovanými Európskou komisiou podľa čl. 99 a 100 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006.

SP/NKB/CO/OA/ÚVA alebo iná právnická osoba podľa § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu pri systémovej nezrovnalosti, resp. nezrovnalosti týkajúcej sa systému riadenia a kontroly FM EHP a NFM môže konzultovať sumu finančnej korekcie s ÚFM.

7.2.1. Opätovné využitie vrátených finančných prostriedkov

Finančné prostriedky vrátené v dôsledku finančnej korekcie vykonanej **na projekt môžu** byť opätovne použité v rámci programu na iné projekty, ako tie, v ktorých sa tieto finančné korekcie vykonali. SP tieto prostriedky presunie do ďalšej výzvy, alebo ich v súlade s článkom 7.4.8 Nariadenia prerozdolí medzi už začaté projekty.

Finančné prostriedky vrátené v dôsledku finančnej korekcie súvisiacej **s fondom pre bilaterálne vzťahy, s technickou asistenciou** alebo **s výdavkami na riadenie môžu** byť opätovne použité v rámci rovnakej rozpočtovej položky pre náklady iné než tie, ktoré boli predmetom korekcie.

Ak je finančná korekcia vykonaná **pre systémovú nezrovnalosť alebo nezrovnalosť súvisiacu so systémami riadenia alebo kontroly v rámci programu**, vrátené finančné prostriedky **nemôžu** byť použité na ten istý program.

Finančné prostriedky, ktoré nemôžu byť použité na ten istý program môže NKB prerozdeliť v súlade s **odsekom 6 článku 6.9 Nariadenia** na iné schválené programy v SR, na fond pre bilaterálne vzťahy a/alebo na Technickú asistenciu s predchádzajúcim súhlasom VFM/MZV NK, ako aj súhlasom správcu programu/NKB ktorému sa prostriedky majú prideliť. Pridelenie prostriedkov sa vykoná zmenou programovej dohody, ktorej predchádza zmena MoP. Prerozdelenie finančných prostriedkov musí byť ukončené a formálne uzavreté najneskôr **do 31. októbra 2023**.

Finančné prostriedky, ktoré boli vrátené a **neboli prerozdelené medzi programy, resp. projekty** do uvedeného termínu, sa vrátia VFM/MZV NK prostredníctvom záverečnej programovej správy/ alebo na základe ťarchopisu, ktorý vystaví ÚFM.

7.2.2. Finančná korekcia určená na národnej úrovni

Finančná korekcia na projekt

Finančnú korekciu na úrovni projektu určuje v dôsledku zistenej nezrovnalosti s finančným dopadom subjekt, ktorý nezrovnalosť zistil. SP je povinný zabezpečiť, že Prijímateľ vráti projektový grant a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie vo výške finančnej korekcie.

Ak finančnú korekciu na projekt určuje SP v rámci výkonu AFK/FKM, SP oznámi prijímateľovi zámer určiť finančnú korekciu spravidla v návrhu správy z AFK/FKM, ktorú vykonáva podľa zákona o finančnej kontrole. V návrhu správy z AFK/FKM uvedie dôvody pre určenie finančnej korekcie a výšku sumy finančnej korekcie. Prijímateľ môže v rámci predloženia námietok k návrhu správy, resp. návrhu čiastkovej správy z AFK/FKM predložiť v stanovenej lehote akékoľvek dokumenty relevantné pre určenie finančnej korekcie, ktoré preukážu, že skutočný rozsah nezrovnalosti je nižší, ako ho posúdil SP. Lehota na predloženie námietok nesmie byť kratšia ako 30 pracovných dní. Ak prijímateľ nepredloží námietky, alebo SP vyhodnotí námietky prijímateľa ako neopodstatnené, pričom ide o nezrovnalosť s finančnými dopadom, informuje prijímateľa v správe, resp. čiastkovej správe z AFK/FKM o výške finančnej korekcie. Ak je to relevantné, SP vystaví **žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov** v súlade s bodom 7.3.1 tohto usmernenia a zašle ju prijímateľovi.

Prijímateľ je povinný poskytnutý projektový grant vo výške finančnej korekcie vrátiť v lehote 30 pracovných dní odo dňa doručenia žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, ak v Projektovej zmluve alebo v žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov nie je uvedená iná lehota.

Prijímateľ je povinný v lehote 10 kalendárnych dní odo dňa uskutočnenia platby, oznámiť SP, že vrátil projektový grant a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie v požadovanom rozsahu na formulári **Oznámenie o vysporiadaní finančných vzťahov** v súlade s bodom 7.3.2 tohto usmernenia.

Prijímateľ vracia projektový grant **na programové účty SP**. Prijímateľ vracia projektový grant **z iného ako projektového účtu**. Prijímateľ je tiež povinný vrátiť časť poskytnutej zálohovej platby z projektového účtu ak SP, resp. iný oprávnený orgán rozhodne o finančnej korekcii, ktorá spôsobí, že výška zálohovej platby je vyššia ako výška sumy projektového grantu, na ktorý má prijímateľ nárok po uplatnení finančnej korekcie.

Ak prijímateľ neodvedie projektový grant spôsobom v rozsahu a / alebo v lehote podľa žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, SP postupuje podľa bodu 7.3.3. resp. 7.3.4 tohto usmernenia.

Ak ÚFM vystavil ťarchopis v nadväznosti na uplatnenie finančnej korekcie na projekt, vzniká záväzok Slovenskej republiky voči Úradu pre finančný mechanizmus a CO je povinný vrátiť prostriedky FM EHP a NFM na účty VFM/MZV NK v lehote **3 mesiacov** od rozhodnutia ÚFM o finančnej korekcii.

Ak ÚFM vystavil ťarchopis v nadväznosti na uplatnenie finančnej korekcie na projekt, SP vracia programový grant a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie alebo ich časť na **účet pre nezrovnalosti vedený certifikačným orgánom** v lehote **do 2 mesiacov** od vydania rozhodnutia ÚFM. Po prijatí ťarchopisu CO zasiela NKB a SP oznámenie o vystavení ťarchopisu so žiadosťou o zabezpečenie všetkých potrebných krokov v súvislosti s vysporiadaním finančných vzťahov.

Povinnosť SP vrátiť programový grant podľa dohody o implementácii programu nie je dotknutá nevrátením finančných prostriedkov projektového grantu zo strany prijímateľa.

Ak finančnú korekciu na **projekt určí v rámci vládneho auditu**, ktorý bol otvorený **na úrovni programu, OA, ÚVA, iná právnická osoba podľa § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu**, SP, ak je potrebné vykonať finančnú kontrolu opätovne, (napr. na základe nových zistených skutočností opätovne overiť skutočnosti, ktoré už boli overené v rámci AFK), vykonáva túto kontrolu ako AFK alebo FKMSPP zohľadní v návrhu správy z AFK/FKM zistenia OA/ÚVA/inej právnickej osoby podľa § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu, pričom postupuje podľa predchádzajúcich odsekov.

Ak finančnú korekciu na **projekt v rámci vládneho auditu určuje OA/ÚVA/iná právnická osoba podľa § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu**, ktorý bol otvorený **na úrovni projektu**, SP vystaví **žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov** a neoznamuje prijímateľovi zámer určiť finančnú korekciu, nakoľko prijímateľ už mal možnosť vyjadriť sa k finančnej korekcii v rámci prerokovania návrhu správy z auditu. SP vystaví žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov v súlade s bodom 7.3.1 tohto usmernenia a zašle ju prijímateľovi. Ak prijímateľ nevráti finančné prostriedky postupuje sa podľa bodu 7.3.3. resp. 7.3.4. tohto usmernenia.

NKB overuje, či SP prijal vhodné opatrenia na nápravu nezrovnalosti na úrovni projektu. Ak opatrenia prijaté SP nie sú podľa NKB dostatočné, NKB predloží SP návrh opatrení, ktoré je potrebné prijať za účelom riadneho napravenia nezrovnalosti. Tento návrh súčasne zasiela v kópií OpN na adresu nezrovnalosti_EHP_NFM_14_21@mfsr.sk a OA elektronicky na adresu organauditu@mfsr.sk. Ak SP neprijme primerané opatrenia na nápravu nezrovnalosti, NKB môže konanie SP, resp. opomenutie konania považovať za nezrovnalosť na úrovni programu z dôvodu, že SP neprijal všetky potrebné a vhodné opatrenia na predchádzanie, odhaľovanie a odstránenie akýchkoľvek prípadov skutočných nezrovnalostí alebo podozrení z nezrovnalostí, ich bezodkladného a efektívneho vyriešenia, hlásenia a nápravy, vrátane uplatnenia vhodných finančných opráv.

V rámci **fondy technickej asistencie** a **fondy pre bilaterálne vzťahy** sa postupuje obdobne podľa predchádzajúcich odsekov.

Finančná korekcia na program

Finančnú korekciu na úrovni programu určuje v dôsledku zistenej nezrovnalosti s finančným dopadom subjekt, ktorý nezrovnalosť zistil.

Ak finančnú korekciu určil NKB v rámci výkonu AFK/FKM alebo iného overenia, NKB oznámi SP zámer určiť finančnú korekciu v návrhu správy z AFK/FKM, ktorú vykonáva podľa zákona o finančnej kontrole, resp. v inej správe, ktorú vypracováva v súlade s právnym rámcom FM EHP a NFM. V návrhu správy, resp. návrhu čiastkovej správy z AFK/FKM uvedie dôvody pre určenie finančnej korekcie a uvedie výšku sumy finančnej korekcie. SP môže v rámci predloženia námietok k návrhu správy, návrhu čiastkovej správy z AFK/FKM predložiť v stanovenej lehote akékoľvek dokumenty relevantné pre určenie finančnej korekcie, ktoré preukážu, že skutočný rozsah nezrovnalosti je nižší, ako ho posúdil NKB. Lehota na predloženie námietok nesmie byť kratšia ako 30 pracovných

dní. Ak SP nepredloží námietky, alebo NKB vyhodnotí námietky SP ako neopodstatnené, pričom ide o nezrovnalosť s finančnými dopadom, informuje SP v správe, resp. čiastkovej správe z AFK/FKM o výške finančnej korekcie. Ak je to relevantné, NKB vystaví v súlade s bodom 7.3.1. tohto usmernenia **žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov** a zašle ju SP.

SP je povinný poskytnutý programový grant a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie v určenej výške finančnej korekcie vrátiť v lehote 30 pracovných dní odo dňa doručenia žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, ak v dohode o implementácii programu alebo v žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov nie je uvedená iná lehota.

SP je povinný v lehote 10 kalendárnych dní odo dňa uskutočnenia platby, oznámiť NKB, že vrátil programový grant a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie v požadovanom rozsahu na formulári **Oznámenie o vysporiadaní finančných vzťahov** v súlade s bodom 7.3.2 tohto usmernenia.

SP vracia programový grant a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie alebo ich časť na **programové účty SP** ak finančné prostriedky:

1. **môžu byť opätovne použité** v rámci rovnakej rozpočtovej položky pre náklady iné než tie, ktoré boli predmetom korekcie,
2. **nemôžu byť opätovne použité** z dôvodu systémovej nezrovnalosti, resp. nezrovnalosti súvisiacej s riadiacimi a kontrolnými systémami, ale môžu byť použité na iný program v súlade s článkom 6.9.6 Nariadení a **ÚFM nevystavil ťarchopis**. (finančné prostriedky budú voči VFM/NZV NK vysporiadané prostredníctvom záverečnej platby, ak ÚFM nevystaví ťarchopis skôr)

Ak ÚFM vystavil ťarchopis, SP vracia programový grant a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie alebo ich časť na účet pre nezrovnalosti vedený certifikačným orgánom v lehote **do 2 mesiacov** od vydania rozhodnutia ÚFM. Po prijatí ťarchopisu CO zasiela NKB a SP oznámenie o vystavení ťarchopisu so žiadosťou o zabezpečenie všetkých potrebných krokov v súvislosti s vysporiadaním finančných vzťahov.

Ak ÚFM vystavil ťarchopis z titulu uplatnenia finančnej korekcie, vzniká záväzok Slovenskej republiky voči Úradu pre finančný mechanizmus a CO je povinný vrátiť prostriedky FM EHP a NFM na účty VFM/MZV NK v **lehote 3 mesiacov** od rozhodnutia ÚFM o finančnej korekcii.

Ak finančnú korekciu na program určil **v rámci vládneho auditu OA, ÚVA, iná právnická osoba podľa § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite**, ak ju MF SR poverí **výkonom vládneho auditu, resp. CO v rámci certifikačného overovania**, NKB neoznamuje SP zámer určiť finančnú korekciu, nakoľko SP už mal možnosť vyjadriť sa k finančnej korekcii v rámci prerokovania návrhu správy z auditu, resp. certifikačného overovania. NKB vystaví žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov.

Ak Národný kontaktný bod v súlade s dohodou o implementácii programu zaslal žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov správcovi programu z vlastného podnetu, z podnetu Certifikačného orgánu alebo Orgánu auditu, resp. ÚVA pričom správca programu **si povinnosť vrátenia finančných prostriedkov riadne nesplnil**, postupuje sa v závislosti od porušenia podľa bodu 7.3 tohto usmernenia. Ak nedôjde k vysporiadaní pohľadávky, vysporiadanie finančných vzťahov sa vykoná viazaním rozpočtových prostriedkov v rozpočte kapitoly príslušného správcu programu v súlade s § 18 zákona o rozpočtových pravidlách.

V rámci **fondu technickej asistencie** a **fondu pre bilaterálne vzťahy** sa postupuje obdobne podľa predchádzajúcich odsekov.

7.2.3. Finančná korekcia určená VFM/MZV NK

MZV NK/VFM môže v súlade s čl. 13.3 Nariadení vykonať finančné korekcie ak platí jedna alebo viacero z nasledujúcich (podmienok):

1. *v systémoch riadenia a kontroly zavedených v SR pre FM EHP/NFM existujú závažné nedostatky, ktoré ohrozujú finančný príspevok z FM EHP/NFM,*
2. *došlo k závažnému porušeniu programovej dohody,*
3. *v systémoch riadenia a kontroly programu existujú závažné nedostatky, ktoré ohrozujú finančný príspevok z FM EHP/NFM,*
4. *výdavok vykázaný v certifikovanej IFR alebo v FPR nie je v súlade s predpismi a nebol napravený NKB alebo SP pred zaslaním oznámenia podľa ods. 1 čl. 13.4 Nariadenia alebo*
5. *NKB a/alebo SP nedodržali svoje povinnosti prešetriť a/alebo náležite napraviť nezrovnalosti podľa článku 12.1 Nariadenia pred zaslaním oznámenia podľa ods. 1 čl. 13.4 Nariadenia.*

MZV NK/VFM získa vedomosť o skutočnostiach uvedených v bodoch vyššie spravidla zo správ o zistených nezrovnalostiach, resp. z vlastných kontrol a auditov vykonaných v SR na ktorejkoľvek úrovni riadenia FM EHP a NFP. Ak VFM/MZV NK vykoná finančnú korekciu z dôvodu naplnenia vyššie uvedených podmienok, **finančnú korekciu znáša subjekt, ktorý svojim konaním, resp. opomenutím konania spôsobil nezrovnalosť**, ktorá podľa VFM/MZV NK nebola napravená, resp. prešetrená a/alebo náležite napravená.

Pred prijatím rozhodnutia VFM/MZV NK vykonať finančnú korekciu bude SP aj NKB informovaný o zámere VFM /MZV NK vykonať finančnú korekciu, ako aj o dôvodoch takéhoto rozhodnutia a výške finančnej korekcie, pričom NKB a SP zabezpečia **informovanie CO** pri komunikácii s Úradom pre finančný mechanizmus vo veci korekcie.

Ak ide o nezrovnalosť na úrovni projektu, SP bezodkladne upovedomí prijímateľa a vyžiada si od neho stanovisko k zámeru VFM/MZV NK, vrátane relevantných dokumentov, ktoré predloží NKB v lehote do 1 mesiaca od doručenia oznámenia o zámere VFM /MZV NK vykonať finančnú korekciu, ak sa NKB a SP nedohodnú inak.

Ak ide o nezrovnalosť na úrovni programu, SP predloží NKB stanovisko k zámeru VFM/MZV NK, vrátane relevantných dokumentov ktoré by mohli preukázať, že v danom prípade nejde o nezrovnalosť, pre ktorú je potrebné vykonať finančnú korekciu, resp. že rozsah nezrovnalosti je menší, ako sa VFM/MZV NK pôvodne domnieval, v lehote do 1 mesiaca od doručenia oznámenia o zámere VFM /MZV NK vykonať finančnú korekciu, ak sa NKB a SP nedohodnú inak.

NKB zabezpečí, aby VFM/MZV NK obdržal všetky dokumenty od SP, resp., prijímateľa v lehote do dvoch mesiacov od odoslania oznámenia o zámere VFM /MZV NK vykonať finančnú korekciu.

Finančná korekcia na projekt

Ak MZV NK/VFM rozhodne o finančnej korekcii na projekt, prijímateľ je povinný vrátiť projektový grant vo výške finančnej korekcie. SP je povinný zabezpečiť, že Prijímateľ vráti projektový grant a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie vo výške finančnej korekcie.

Prijímateľ vracia projektový grant a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie alebo ich časť na **programové účty SP**.

SP vystaví **žiadost' o vrátenie finančných prostriedkov** v súlade s bodom 7.3.1 tohto usmernenia a zašle ju prijímateľovi.

Prijímateľ je povinný poskytnutý projektový grant vo výške finančnej korekcie vrátiť v lehote 30 pracovných dní odo dňa doručenia žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, ak v Projektovej zmluve alebo v žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov nie je uvedená iná lehota.

Prijímateľ je povinný v lehote 10 kalendárnych dní odo dňa uskutočnenia platby oznámiť SP, že vrátil projektový grant v požadovanom rozsahu na formulári **Oznámenie o vysporiadaní finančných vzťahov** v súlade s bodom 7.3.2 tohto usmernenia.

Ak došlo k neoprávnenému vynaloženiu finančných prostriedkov, prijímateľ vracia projektový grant alebo jeho časť **na programové účty SP**. Prijímateľ vracia projektový grant **z iného ako projektového účtu**. Prijímateľ je povinný tiež vrátiť časť poskytnutej zálohovej platby z projektového účtu, ak SP, resp. iný oprávnený orgán

rozhodne o finančnej korekcii, ktorá spôsobí, že výška zálohovej platby je vyššia ako výška sumy projektového grantu, na ktorý má prijímateľ nárok po uplatnení finančnej korekcie.

Ak prijímateľ neodvedie projektový grant spôsobom, v rozsahu a/alebo v lehote podľa žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, SP postupuje podľa bodu 7.3.3. resp. 7.3.4 tohto usmernenia.

Ak ÚFM vystavil ťarchopis z titulu uplatnenia finančnej korekcie na projekt, vzniká záväzok Slovenskej republiky voči Úradu pre finančný mechanizmus a CO je povinný vrátiť prostriedky FM EHP a NFM na účty VFM/MZV NK v **lehote 3 mesiacov** od rozhodnutia ÚFM o finančnej korekcii.

Ak ÚFM vystavil ťarchopis z titulu uplatnenia finančnej korekcie na projekt, SP vracia programový grant a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie alebo ich časť na **účet pre nezrovnalosti vedený certifikačným orgánom** v lehote do 2 mesiacov od vydania rozhodnutia ÚFM. Po prijatí ťarchopisu CO zasiela NKB a SP oznámenie o vystavení ťarchopisu so žiadosťou o zabezpečenie všetkých potrebných krokov v súvislosti s vysporiadaním finančných vzťahov.

Povinnosť SP vrátiť programový grant podľa dohody o implementácii programu nie je dotknutá nevrátením finančných prostriedkov projektového grantu zo strany prijímateľa.

Finančná korekcia na program

Ak MZV NK/VFM rozhodne o finančnej korekcii na program, SP je povinný vrátiť programový grant a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie vo výške finančnej korekcie.

Národný kontaktný bod zašle správcovi programu žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov, v ktorej mu oznámi výšku sumy finančnej korekcie, **vrátane identifikácie účtu, na ktorý je správca programu povinný programový grant a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie v určenej výške finančnej korekcie vrátiť.**

Správca programu je povinný poskytnúť programový grant a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie alebo ich časť v určenej výške finančnej korekcie vrátiť v lehote 30 pracovných dní odo dňa doručenia žiadosti o vrátenie, ak v Dohode o implementácii programu alebo v žiadosti o vrátenie nie je uvedená iná lehota.

SP je povinný v lehote 10 kalendárnych dní odo dňa uskutočnenia platby, oznámiť NKB, že vrátil projektový grant a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie v požadovanom rozsahu na formulári **Oznámenie o vysporiadaní finančných vzťahov** v súlade s bodom 7.3.2 tohto usmernenia.

SP vracia programový grant a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie alebo ich časť na **programové účty SP**, ak finančné prostriedky:

1. **môžu byť opätovne použité** v rámci rovnakej rozpočtovej položky pre náklady iné než tie, ktoré boli predmetom korekcie,
2. **nemôžu byť opätovne použité** z dôvodu systémovej korekcie, resp. korekcie súvisiacej s riadiacimi a kontrolnými systémami, ale môžu byť použité na iný program v súlade s článkom 6.9.6 Nariadení a ÚFM nevystavil ťarchopis. (finančné prostriedky budú voči VFM/NZV NK vysporiadané prostredníctvom záverečnej platby, ak ÚFM nevystaví ťarchopis skôr)

Ak ÚFM vystavil ťarchopis z titulu uplatnenia finančnej korekcie, vzniká záväzok Slovenskej republiky voči Úradu pre finančný mechanizmus a CO je povinný vrátiť prostriedky FM EHP a NFM na účty VFM/MZV NK v **lehote 3 mesiacov** od rozhodnutia VFM/MZV NK o finančnej korekcii.

Ak ÚFM vystavil ťarchopis z titulu uplatnenia finančnej korekcie, SP vracia programový grant a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie alebo ich časť na **účet pre nezrovnalosti vedený certifikačným orgánom** v lehote do 2 mesiacov od vydania rozhodnutia ÚFM. Po prijatí ťarchopisu CO zasiela NKB a SP oznámenie o vystavení ťarchopisu so žiadosťou o zabezpečenie všetkých potrebných krokov v súvislosti s vysporiadaním finančných vzťahov.

Ak Národný kontaktný bod v súlade s dohodou o implementácii programu zaslal žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov správcovi programu z vlastného podnetu, z podnetu CO, OA, ÚVA, alebo inej právnickej osoby podľa § 19 ods. 5 zákona o finančnej kontrole a audite, ak ju MF SR poverí výkonom vládneho auditu, pričom správca programu **si povinnosť vrátenia finančných prostriedkov riadne nesplnil**, postupuje sa v závislosti od typu porušenia podľa bodu 7.3 tohto usmernenia. Ak nedôjde k vysporiadaniu pohľadávky, vysporiadanie finančných vzťahov sa vykoná viazaním rozpočtových prostriedkov v rozpočte kapitoly príslušného správcu programu v súlade s § 18 zákona o rozpočtových pravidlách.

7.3. Vysporiadanie finančných vzťahov

Vysporiadanie finančných vzťahov sa vykoná:

- vrátením finančných prostriedkov v dôsledku finančnej korekcie na základe žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov
- vymáhaním prostriedkov v správnom alebo súdnom konaní
- prihlásením pohľadávky v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní
- vymáhaním pohľadávky v exekučnom konaní
- viazaním finančných prostriedkov v rozpočte kapitoly príslušného správcu programu v súlade s § 18 zákona o rozpočtových pravidlách

7.3.1. Vysporiadanie finančných vzťahov na základe žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov

Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov

Na základe **žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov** má prijímateľ, SP, NKB, CO, alebo OA povinnosť vrátiť finančné prostriedky v príslušnom pomere, na určené účty a v stanovenej lehote. Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov pozostáva z formulára žiadosti a príloh.

Formulár Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov tvorí prílohu č. 3 tohto usmernenia.

Formulár Žiadosti o vrátenie môže byť podkladom pre zaúčtovanie pohľadávky voči subjektu, ktorý je povinný vrátiť finančné prostriedky. Všetky údaje uvedené v žiadosti o vrátenie musia byť v súlade s Programovou dohodou / Dohodou o implementácii programu / projektovou zmluvou.

Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov sa použije pri vrátení finančných prostriedkov najmä z nasledovných dôvodov:

- vrátenie nezrovnalosti,
- vrátenie finančných prostriedkov na základe ťarchopisu vystaveného ÚFM,
- vrátenie nezúčtovanej zálohovej platby,
- vrátenie nezúčtovanej priebežnej platby,
- vrátenie príjmu vytvoreného z projektu,
- vrátenie mylnej platby (napr. platba poskytnutá na cudzí účet) / vrátenie z dôvodu administratívnej chyby,
- vrátenie výnosov z prostriedkov ŠR, ktoré neboli odvedené v stanovenom termíne,
- vrátenie v súlade s Dohodou o implementácii programu / Programovou dohodou.

Kód žiadosti o vrátenie

- v prípade vrátenia finančných prostriedkov od prijímateľa je tvorený ako:
 - identifikačné číslo **projektu**,
 - veľké písmeno „Z“ ako označenie žiadosti o vrátenie,
 - poradové číslo žiadosti o vrátenie v **príslušnom projekte vo formáte 01,02 atď.**

Príklad: V prípade ak by číslo projektu bolo DGV01001, tak kód prvej žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov v predmetnom projekte bude v tvare DGV01001Z01)

- v prípade vrátenia finančných prostriedkov od SP/NKB/CO/OA je tvorený ako:
 - identifikačné číslo **programu/fondu technickej asistencie**,
 - veľké písmeno „Z“ ako označenie žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov,
 - poradové číslo žiadosti o vrátenie v **príslušnom programe vo formáte 01, 02 atď.**

Príklad: V prípade, ak by bolo číslo programu SK01, tak kód prvej žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov v predmetnom programe bude v tvare SK01Z01)

Ak sa finančná korekcia týka výdavkov, ktoré už boli vynaložené (zrealizované), SP/NKB **vystaví žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov**, pričom výšku finančných prostriedkov, ktoré sa majú vrátiť určuje podľa výšky finančných prostriedkov, ktoré boli **deklarované** v PSP/IFR. Ak sa finančná korekcia týka výdavkov, ktoré ešte neboli vynaložené (zrealizované), SP/NKB nevystavuje žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov.

Po uplatnení finančnej korekcie SP/NKB overí, že prijímateľ nezahrnul výdavky, súvisiace s nezrovnalosťou do nasledujúcej PSP, resp. ich zahrnul iba v oprávnenej výške. CO overí, že SP/NKB nezahrnul výdavky, súvisiace s nezrovnalosťou do ďalšej IFR, resp. ich zahrnul iba v oprávnenej výške.

Prijímateľ/SP/NKB/CO/OA financuje výdavky súvisiace s nezrovnalosťou, resp. ich neoprávnenú časť z dodatočných vlastných zdrojov.

Ak ide o nezrovnalosť na úrovni projektu, SP uzavrie s prijímateľom dodatok k projektovej zmluve, ktorým sa **znížia celkové oprávnené výdavky na projekt**. Uzavretie dodatku k projektovej zmluve zaznamenaná SP v systéme ÚFM do 15 kalendárnych dní od jeho uzavretia. Ak ide o nezrovnalosť na úrovni programu a výdavky nemôžu byť použité na ten istý program a dôjde k zmene programovej dohody, NKB uzavrie dodatok k dohode o implementácii programu.

Ak sa vystavuje žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov na základe ťarchopisu vystaveného ÚFM, výška finančných prostriedkov, ktoré sa majú vrátiť, sa určuje podľa sumy uvedenej v ťarchopise vrátane príslušnej výšky spolufinancovania zo štátneho rozpočtu.

7.3.2. Oznámenie o vysporiadaní finančných vzťahov

Oznámenie o vysporiadaní finančných vzťahov vypĺňa subjekt zapojený do implementácie FM EHP a NFM, ktorý vrátil finančné prostriedky FM EHP a /alebo NFM a prostriedky na spolufinancovanie zo ŠR SR na základe **žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov alebo odvedol výnos vzniknutý z prostriedkov štátneho rozpočtu v lehote 10 kalendárnych dní odo dňa uskutočnenia platby**. Oznámenie o vysporiadaní finančných vzťahov pozostáva z formulára a príloh.

Formulár Oznámenia o vysporiadaní finančných vzťahov tvorí prílohu č. 4 tohto usmernenia.

K oznámeniu o vysporiadaní finančných vzťahov sa priloží výpis z bankového účtu preukazujúci realizáciu uskutočnenej platby v prospech účtu špecifikovaného v žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov.

V prípade odvodu výnosov vzniknutých z prostriedkov štátneho rozpočtu na spolufinancovanie je správca programu / prijímateľ povinný oznámiť vrátenie finančných prostriedkov subjektu, **ktorému boli finančné prostriedky pripísané na účet**, predložením oznámenia o vysporiadaní finančných vzťahov.

7.3.3.Vysporiadanie nezrovnalosti v správnom konaní

V súlade s § 31 ods. 10 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ak porušenie finančnej disciplíny, za ktoré sa **ukladá** odvod a penále podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, **ukladá** sa alebo sa **môže uložiť** pokuta podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zistí pri výkone kontroly alebo auditu podľa osobitného predpisu orgán, ktorý nie je oprávnený na uloženie sankcie podľa §31 a § 32 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a protiprávny stav nie je odstránený podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy alebo osobitného zákona, **je povinný oznámiť porušenie finančnej disciplíny orgánu vykonávajúcemu kontrolu, auditujúcemu orgánu alebo orgánu dozoru štátu podľa § 31 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.**

Štatutárny orgán orgánu verejnej správy alebo ním určený zamestnanec vypracuje **návrh na začatie správneho konania** a pripraví dokumentáciu podľa pokynu MF SR č. MF/011417/2017-243 k spôsobu a rozsahu predkladania výsledkov kontrol a vládnych auditov a výsledkov vyhodnocovania hospodárenia územnej samosprávy oznámených kontrolnými orgánmi, auditujúcimi orgánmi a organizačnými zložkami Ministerstva financií SR oprávnenými vykonať finančné kontroly, vládne audity a kontroly nakladania s verejnými prostriedkami pre zabezpečenie správneho konania.

Ak bol podaný podnet na začatie správneho konania podľa odseku vyššie a následne došlo k vráteniu finančných prostriedkov na programové účty, resp. na účet CO, osoba, ktorá podnet podala bezodkladne písomne informuje príslušný správny orgán o vrátení finančných prostriedkov alebo ich časti.

Správny orgán vydávajúci rozhodnutie o porušení finančnej disciplíny zasiela právoplatné I. stupňové rozhodnutie vydané v správnom konaní orgánu, ktorý podal návrh na začatie správneho konania. Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia ÚVA, sa ÚVA stáva správcom pohľadávky štátu.

Samostatné oddelenie správneho konania MF SR zasiela vydané rozhodnutie v správnom konaní II. stupňa príslušnému správne mu orgánu I. stupňa, ktorý zasiela rozhodnutie orgánu, ktorý podal návrh na začatie správneho konania.

Ak zistené porušenie nie je potvrdené zo strany ÚVA, resp. ÚVA nezačne správne konania a subjekt, ktorý podal návrh na začatie správneho konania napriek nesúhlasnému záveru ÚVA zastáva názor, že k porušeniu došlo (napr. v prípade, že síce ÚVA nekonštatuje porušenie finančnej disciplíny, ale naďalej môže ísť o porušenie zmluvy na základe ktorých sa finančné prostriedky poskytli), podá žalobu na vecne a miestne príslušný súd z titulu porušenia zmluvy; ak súd žalobe vyhovie a jeho rozhodnutie nadobudne právoplatnosť, príslušný subjekt disponuje exekučným titulom a vymáha pohľadávku ďalej napr. cez exekučné konanie. Ak súd žalobu zamietne, má sa za to, že pohľadávka nevznikla.

Z dôvodu vysporiadania záväzku Slovenskej republiky voči Úradu pre finančný mechanizmus z nezrovnalosti a finančnej korekcie alebo ak sa očakáva, že finančná oprava nemôže byť právne uplatnená voči dlžníkovi, resp. je nevyhľaditeľná, vysporiadanie finančnej korekcie z titulu nezrovnalosti na národnej úrovni sa uskutoční na základe rozhodnutia ministra financií viazaním rozpočtových prostriedkov v súlade s § 18 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy za všetky poskytnuté zdroje financovania v rozpočte kapitoly, ktorú tvorí rozpočet subjektu, ktorý pôvodne poskytol finančné prostriedky dlžníkovi.

7.3.4.Vysporiadanie nezrovnalosti v súdnom konaní

Ak **subjekt, ktorému bola doručená žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov** finančné prostriedky **nevrátil** a nejde o porušenie finančnej disciplíny, resp. ide o porušenie finančnej disciplíny, ktoré je porušením aj podľa osobitného predpisu za ktoré sa ukladá sankcia podľa osobitného predpisu avšak bez uloženia odvodu finančných

prostriedkov, subjekt, ktorý finančné prostriedky poskytol podá žalobu na vecne a miestne príslušný súd podľa Civilného sporového poriadku z titulu porušenia zmluvy.

Najčastejšie porušenie finančnej disciplíny, ktoré je porušením aj podľa osobitného predpisu a ukladá sa za neho sankcia podľa osobitného predpisu bez uloženia odvodu finančných prostriedkov, je v implementačnej praxi porušenie, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania podľa zákona o verejnom obstarávaní alebo porušenie, ktoré spôsobuje nedovolené obmedzenie hospodárskej súťaže podľa zákona o hospodárskej súťaži. Nakoľko osobitný predpis (zákon o verejnom obstarávaní, zákon o ochrane hospodárskej súťaže) neukladá v týchto prípadoch ako sankciu **odvod neoprávnene vynaložených finančných prostriedkov (ukladá len pokuty subjektu, ktorý porušil zákon)**, subjekt, ktorý finančné prostriedky poskytol si uplatní pohľadávku z titulu neoprávnených výdavkov vo výške finančnej korekcie na vecne a miestne príslušnom súde podľa Civilného sporového poriadku.

Ak zistené porušenie nie je potvrdené zo strany ÚVO alebo PMÚ (napr. PMÚ nezačne vyšetrovanie) a správca pohľadávky štátu napriek nesúhlasnému záveru vecne príslušných orgánov zastáva názor, že k porušeniu došlo, môže podať žalobu na vecne a miestne príslušný súd podľa Civilného sporového poriadku z titulu porušenia zmluvy. Ak súd žalobe vyhovie a rozhodnutie nadobudne právoplatnosť, správca pohľadávky disponuje exekučným titulom a vymáha pohľadávku ďalej napr. cez exekučné konanie. Ak súd žalobu zamietne, má sa za to, že pohľadávka nevznikla.

Ak zistené porušenie je potvrdené, resp. nie je spochybnené napr. ÚVO alebo PMÚ, ale správca pohľadávky štátu vyhodnotí, že pohľadávka štátu spĺňa podmienky § 9 zákona o pohľadávkach štátu, t. j. že pohľadávka **je premičaná alebo jej ďalšie vymáhanie by bolo neúspešné alebo nehospodárne**, správca pohľadávky vydá v súlade s § 9 zákona o pohľadávkach štátu rozhodnutie o trvalom upustení od vymáhania pohľadávok štátu a takúto pohľadávku ďalej neuplatňuje a nevymáha. Pre vydanie rozhodnutia o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu sa uplatnia postupy a podmienky v súlade so zákonom o správe pohľadávok.

Z dôvodu vysporiadania záväzku Slovenskej republiky voči rozpočtu Úradu pre finančný mechanizmus z nezrovnalosti a finančnej korekcie alebo ak sa očakáva, že finančná oprava nemôže byť právne uplatnená voči dlžníkovi, resp. je nevyožiteľná, vysporiadanie finančnej korekcie z titulu nezrovnalosti na národnej úrovni sa uskutoční na základe rozhodnutia ministra financií viazaním rozpočtových prostriedkov v súlade s § 18 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy za všetky poskytnuté zdroje financovania v rozpočte kapitoly, ktorú tvorí rozpočet subjektu, ktorý pôvodne poskytol finančné prostriedky dlžníkovi.

7.3.5.Vysporiadanie nezrovnalosti na základe odstúpenia od projektovej zmluvy

Osobitným prípadom riešenia nezrovnalosti zo strany SP je odstúpenie od projektovej zmluvy. Od projektovej zmluvy môže prijímateľ alebo SP odstúpiť v prípadoch ustanovených v zmluve, pričom je povinný vrátiť poskytnutý projektový grant.

Vo vzťahu k výkonu finančnej kontroly je možné po odstúpení od projektovej zmluvy vykonať finančnú kontrolu / vládny audit, napríklad na účely overenia dodržania zmluvných podmienok **v čase platnosti** projektovej zmluvy.

V súlade so zákonom o finančnej kontrole a audite je potrebné zvážiť efektívnosť takéhoto overovania v prípade, ak sa odstúpilo od projektovej zmluvy, vzhľadom na skutočnosť, že prijímateľ je povinný všetky poskytnuté verejné prostriedky vrátiť. Zároveň nie je v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy ani v rozpore so zákonom o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov, aby podnetom na začatie správneho konania bol podnet fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorá nie je kontrolným orgánom, auditujúcim orgánom alebo orgánom dozoru štátu.

Ak dôjde k odstúpeniu od projektovej zmluvy, prijímateľ je povinný vrátiť SP projektový grant vyplatený do času odstúpenia od zmluvy. Ak prijímateľ projektový grant nevráti prostredníctvom žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, vrátenie poskytnutého plnenia po odstúpení od projektovej zmluvy SP uplatňuje prostredníctvom súdneho konania na vecne a miestne príslušnom súde podľa Civilného sporového poriadku. Ak súd rozhodne v neprospech SP, ale došlo k individuálnym porušeniam finančnej disciplíny pri používaní verejných prostriedkov,

príslušný správny orgán vydávajúci rozhodnutie o porušení finančnej disciplíny môže začať správne konanie vo veci konkrétneho porušenia finančnej disciplíny a uložiť príslušné sankcie v závislosti od toho, pod akú skutkovú podstatu porušenia finančnej disciplíny možno konanie prijímateľa subsumovať. Uložením sankcie sa nemusí zabezpečiť vrátenie všetkých poskytnutých finančných prostriedkov, ktoré sa majú vrátiť na základe odstúpenia od zmluvy. Výška vrátenej sumy závisí od konkrétnych okolností prípadu a charakteru uložených sankcií (odvod, penále, pokuta).

Uvedené sa vzťahuje aj na odstúpenie od zmluvy, ktorú uzatvára NKB za účelom poskytnutia prostriedkov z fondu pre bilaterálne vzťahy.

7.3.6. Vysporiadanie nezrovnalosti v nadväznosti na konkurz alebo reštrukturalizáciu

Ak z údajov v Obchodnom vestníku vyplýva, že na majetok dlžníka bolo uznesením príslušného **konkurzného súdu začaté konkurzné konanie**, správca pohľadávky štátu je povinný vykonať potrebné právne úkony na účely vysporiadania finančných vzťahov. Ak sa konkurzné konanie začalo a sú splnené zákonom stanovené podmienky, súd vyhlási na majetok dlžníka konkurz alebo dlžníkovi v rovnakej lehote ustanoví predbežného správcu, ak má pochybnosti o jeho majetnosti. Zverejnením uznesenia príslušného konkurzného súdu o vyhlásení konkurzu v Obchodnom vestníku sa považuje konkurz za vyhlásený.

V nadväznosti na vyhlásenie konkurzu je **potrebné, aby pohľadávka veriteľa bola do konkurzu na majetok úpadcu riadne a v zákonnej lehote prihlásená**. V súlade s § 28 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii právo, aby pohľadávka veriteľa bola uspokojená, musí byť v konkurze riadne a včas uplatnené prihláškou. Zákonná 45 dňová lehota na podanie prihlášky začína plynúť po vyhlásení konkurzu - nasledujúci deň po zverejnení uznesenia o zverejnení konkurzu v Obchodnom vestníku. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť. Lehota na podanie je hmotnoprávnou lehotou. Na jej zachovanie je potrebné, aby prihláška veriteľa bola doručená adresátovi - **konkurznému súdu a správcovi** najneskôr v posledný deň lehoty. Ak veriteľ doručí správcovi prihlášku neskôr, na prihlášku sa prihliada, veriteľ však **nemôže vykonávať hlasovacie právo a ďalšie práva spojené s prihlásenou pohľadávkou**. Právo na pomerné uspokojenie veriteľa tým nie je dotknuté; môže byť však uspokojený len z výťažku zaradeného do rozvrhu zo všeobecnej podstaty, ktorého zámer zostaviť bol oznámený v Obchodnom vestníku po doručení prihlášky správcovi. Zapísanie takejto pohľadávky do zoznamu pohľadávok správcu zverejní v Obchodnom vestníku s uvedením veriteľa a prihlásenej sumy.

Prihláška je procesným úkonom určeným na uplatnenie práva, pričom zákonom o konkurze a reštrukturalizácii sú ustanovené náležitosti prihlášky. Veritelia prihlasujú svoje pohľadávky na predpísaných tlačivách schválených Ministerstvom spravodlivosti SR. V prípade, že veriteľ má viac prihlášok, pripojí k prihláškam súhrnný prehľad údajov uvedených v prihláške.

Správca pohľadávky štátu ako veriteľ je povinný priložiť k prihláške listiny, ktorými sa preukazujú všetky údaje uvedené v prihláške (napr. projektovú zmluvu, zmluvu o zriadení záložného práva, právoplatné rozhodnutie správneho orgánu o porušení finančnej disciplíny, žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov). Listiny je potrebné pripojiť k prihláške, ktorá sa doručuje správcovi aj k prihláške, ktorá sa doručuje na príslušný konkurzný súd. **Obsah prihlášky musí dôsledne rešpektovať požiadavky stanovené v § 29 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, inak sa na ňu neprihliada. Súd ani správca nevyzývajú veriteľa na odstránenie nedostatkov prihlášky, resp. jej doplnenie.**

K prihláške sa pripoja listiny preukazujúce v nej uvedené skutočnosti. Veriteľ, ktorý je účtovnou jednotkou, v prihláške uvedie vyhlásenie, či o pohľadávke účtuje v účtovníctve, v akom rozsahu, prípadne dôvody, prečo o pohľadávke v účtovníctve neúčtuje. Uvádza sa istina a aj príslušenstvo pohľadávky, ak pohľadávka štátu zahŕňa aj príslušenstvo (napr. úroky z omeškania).

Pohľadávky štátu, ktoré vznikli **pred vyhlásením konkurzu** budú po vyhlásení konkurzu uspokojené len na základe prihlášky veriteľa (správcu majetku štátu), na základe právnych úkonov správcu a pod dohľadom súdu. Keďže sa vyhlásením konkurzu stávajú všetky pohľadávky splatné ex lege (zo zákona) ku dňu vyhlásenia konkurzu, nie je podstatné, či pohľadávka štátu je splatná. To znamená, že nie je relevantné, či napr. uplynula lehota určená v žiadosti na vrátenie finančných prostriedkov vystavená a doručená prijímateľovi na základe projektovej zmluvy,

resp. výzva na vrátenie poskytnutého plnenia pri odstúpení od zmluvy. Prihláškou sa uplatňujú aj budúce pohľadávky, resp. podmienené pohľadávky.

Ak pred vyhlásením konkurzu neexistuje pohľadávka štátu, tzn. nedošlo k porušeniu, ktoré by bolo spojené s povinnosťou vrátenia grantu alebo jeho časti na základe zmluvy, resp. má za následok vrátenie grantu alebo jeho časti, SP/NKB môže **odstúpiť od projektovej zmluvy/dohody o implementácii programu po vyhlásení konkurzu**. Pri odstúpení od zmluvy, resp. dohody po vyhlásení konkurzu je potrebné v zákonnej lehote prihlásiť pohľadávku štátu ako podmienenú v súlade s § 45 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Ak veriteľ prihlasuje podmienenú pohľadávku, v prihláške uvedie aj podmienku, od ktorej závisí vznik pohľadávky. Ak sa v prihláške podmienenej pohľadávky tento údaj neuvedie, na prihlášku podmienenej pohľadávky sa v konkurze neprihliada (§ 29 ods. 3 cit. zákona).

Ak veriteľ (správcu majetku štátu) prihlasuje zabezpečenú pohľadávku (napr. SP uzatvoril v rámci projektu zmluvu o zriadení záložného práva), v prihláške uvedie aj druh, poradie a právny dôvod vzniku zabezpečovacieho práva spolu s určením majetku, ktorým je zabezpečená, a sumu, do ktorej je zabezpečená. Ak prihláška zabezpečenej pohľadávky tieto údaje neobsahuje, neprihlásené zabezpečovacie právo uplynutím lehoty na prihlasovanie pohľadávok zanikne (§ 29 ods. 2 cit. zákona).

Ak veriteľ prihlási svoju pohľadávku v konkurze prihláškou riadne a včas, správca konkurznej podstaty môže prihlásenú pohľadávku v zákonnej lehote poprieť, ak pri jej skúmaní zistí, že je čo do právneho dôvodu, vymáhateľnosti, poradia, výšky, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva sporná. Správca konkurznej podstaty môže pohľadávku poprieť do 30 dní od uplynutia lehoty na prihlasovanie pohľadávok a to tak, že popretie pohľadávky spolu s dôvodom a rozsahom popretia zapíše do zoznamu pohľadávok.

Veriteľ sa môže brániť účinkom popretia pohľadávky **incidenčnou žalobou** na súde. Incidenčnou žalobou sa veriteľ domáha, aby súd určil právny dôvod, vymáhateľnosť, výšku či poradie pohľadávky a to v rozsahu, ktorý bol uvedený v prihláške pohľadávky do konkurzu. Veriteľ môže podať na súde, ktorý vyhlásil konkurz žalobu na určenie popretej pohľadávky v lehote do 30 dní od uplynutia lehoty na popieranie pohľadávok. Táto lehota je hmotnoprávnou lehotou a žaloba musí byť doručená súdu do 30 dní. Popretie pohľadávky ani začatie plynutia lehoty na podanie žaloby nie je správca konkurznej podstaty povinný oznamovať. Rozhodnutie súdu o určení popretej pohľadávky je účinné voči všetkým účastníkom konkurzného konania a právoplatnosťou tohto rozhodnutia sa popretá pohľadávka v rozsahu určenom súdom považuje sa zistenú, pričom zistenie pohľadávky je správca konkurznej podstaty povinný bezodkladne zapísať do zoznamu pohľadávok. Ak veriteľ nepodá v zákonnej lehote žalobu na jej určenie alebo už podanú žalobu vezme späť, na popretú pohľadávku sa už v konkurznom konaní v popretom rozsahu neprihliada. Ak však pohľadávka bola popretá v súvislosti s jej zabezpečením zabezpečovacím právom alebo bolo popreté len poradie zabezpečovacieho práva platí, že prihlásené zabezpečovacie právo nebolo platne zriadené.

V súlade so zákonom o konkurze a reštrukturalizácii veriteľ postupuje aj ak sa začne **reštrukturalizačné konanie** a súd po splnení zákonných podmienok rozhodne o povolení reštrukturalizácie. Ak zákon o konkurze a reštrukturalizácii neustanovuje inak, právo uplatňovať svoje nároky počas reštrukturalizácie majú len veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným zákonom prihlásili svoje pohľadávky. Ak sa tieto nároky v reštrukturalizácii riadne a včas neuplatnia prihláškou, právo vymáhať tieto nároky voči dlžníkovi v prípade potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom zaniká.

Ak ide o podmienenú pohľadávku v rámci projektu, v ktorom nedošlo k porušeniu zmluvy, ktoré by bolo spojené s povinnosťou vrátenia grantu alebo jeho časti na základe zmluvy, resp. má za následok vrátenie grantu / jeho časti, v prihláške sa uvedie aj podmienka, od ktorej závisí vznik pohľadávky (napr. porušenie zmluvy). Ak sa v prihláške podmienenej pohľadávky tento údaj neuvedie, na prihlášku podmienenej pohľadávky sa v reštrukturalizácii **neprihliada a pohľadávka v nej uplatnená sa do reštrukturalizačného plánu nezahŕňa**. Ak veriteľ prihlasuje zabezpečenú pohľadávku, v prihláške uvedie aj druh, poradie a právny dôvod vzniku zabezpečovacieho práva spolu s určením majetku, ktorým je zabezpečená, a sumu, do ktorej je zabezpečená. Ak prihláška zabezpečenej pohľadávky tieto údaje neobsahuje, zabezpečená pohľadávka sa v reštrukturalizácii považuje len za nezabezpečenú pohľadávku a na zabezpečovacie právo, ktorým je zabezpečená, sa v reštrukturalizácii neprihliada. (§ 122 ods. 2 a 3 cit. zákona).

Pohľadávku štátu je potrebné aj v tomto prípade prihlásiť riadne a včas. Prihlášku spolu s prílohami podáva veriteľ v dvoch rovnopisoch správcovi na adresu jeho kancelárie a v jednom rovnopise na súd. Prihláška musí byť doručená správcovi aj súdu **do 30 dní od povolenia reštrukturalizácie**. Reštrukturalizácia sa považuje za povolenú zverejnením uznesenia o povolení reštrukturalizácie v Obchodnom vestníku. Na prihlášku doručenú po lehote alebo prihlášku doručenú v lehote len správcovi alebo len súdu sa v reštrukturalizácii neprihliada a pohľadávka v nej uplatnená sa do reštrukturalizačného plánu nezahŕňa. Ak zákon o konkurze a reštrukturalizácii neustanovuje inak, právo uplatňovať svoje nároky počas reštrukturalizácie majú len veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným zákonom prihlásili svoje pohľadávky.

Potvrdenie reštrukturalizačného plánu súdom spôsobuje zánik vymáhateľnosti tých pohľadávok, ktoré si veriteľ neprihlásil riadne a včas.

Vo vzťahu k vyššie uvedenému sa SP/NKB odporúča sledovať Obchodný vestník a to napriek skutočnosti, že projektová zmluva ako aj dohoda o implementácii programu ukladajú prijímateľovi a správcovi programu povinnosť oznamovať ak bol na jeho majetok vyhlásený konkurz alebo reštrukturalizácia.

7.3.7.Vysporiadanie nezrovnalosti prihlásením pohľadávky do likvidácie

Právne predpisy SR stanovujú rôzne postupy pre vstup do likvidácie pre obchodné spoločnosti, nadácie a mimovládne organizácie, ktoré v rámci implementácie FM EHP a NFM vystupujú v pozícii prijímateľa, a voči ktorým môže vzniknúť pohľadávka, ktorú bude potrebné prihlásiť v procese *likvidácie*.

Vo všeobecnosti likvidátor robí v mene spoločnosti/nadácie/mimovládnej organizácie len úkony smerujúce k likvidácii spoločnosti/nadácie/mimovládnej organizácie. Pri výkone tejto pôsobnosti plní záväzky spoločnosti/nadácie/ mimovládnej organizácie, uplatňuje pohľadávky a prijíma plnenia, zastupuje spoločnosť pred súdmi a inými orgánmi, prípadne uzatvára zmier a dohody o zmene a zániku práv a záväzkov. Ak likvidátor zistí predĺženie likvidovanej spoločnosti, podá návrh na vyhlásenie konkurzu.

Likvidátor oznámi vstup spoločnosti/nadácie/mimovládnej organizácie **do likvidácie všetkým známym veriteľom**. Zároveň je povinný (spravidla v Obchodnom vestníku) zverejniť, že spoločnosť/nadácia/ mimovládna organizácia vstúpila do likvidácie s výzvou, aby veritelia a iné osoby a orgány, ktoré sú tým dotknuté, prihlásili svoje pohľadávky, prípadne iné práva v lehote, ktorá nesmie byť kratšia než tri mesiace. Správca pohľadávky je v takomto prípade povinný na výzvu reagovať a oznámiť likvidátorovi pohľadávku v stanovenej lehote.

Likvidátor upozorňuje iba veriteľov, ktorých dlžník (prijímateľ) eviduje v účtovnej evidencii. Prijímateľ má síce oznamovaciu povinnosť v zmysle projektovej zmluvy informovať SP o vstupe do likvidácie, avšak správca pohľadávky by mal sledovať Obchodný vestník za účelom zachytenia zverejnenej výzvy.

Prihláška nemá zákonom stanovenú formu, tak ako je to v rámci konkurzu a reštrukturalizácie, ale mala by obsahovať aspoň označenie veriteľa, výšku pohľadávky, dôvod vzniku pohľadávky (napr. nedodržanie ustanovení projektovej zmluvy) a k prihláške by mal byť priložený účtovný doklad preukazujúci vznik pohľadávky.

7.3.8.Vysporiadanie nezrovnalosti v nadväznosti na rozhodnutia Európskej komisie o neoprávnenej štátnej pomoci

Prijemca, ktorému sa podľa rozhodnutia Európskej komisie poskytla neoprávnená štátna pomoc, je povinný **sumu zodpovedajúcu neoprávnene poskytnutej štátnej pomoci vrátane úroku** podľa osobitného predpisu Európskej únie vrátiť do rozpočtu, z ktorého bola poskytnutá, alebo zaplatiť do rozpočtu, do ktorého mala byť zaplatená. Táto povinnosť sa vzťahuje aj na právneho nástupcu príjemcu štátnej pomoci.

Podľa dôvodovej správy k zákonu o štátnej pomoci, rozhodnutie Európskej komisie o neoprávnenej štátnej pomoci má zo svojej definície prednosť pred akýmikoľvek ustanoveniami vnútroštátneho práva a je vylúčené z preskúmania pred vnútroštátnymi orgánmi. Rozhodnutie Európskej komisie o neoprávnenej štátnej pomoci je **priamo vykonateľné** voči príjemcovi štátnej pomoci dňom doručenia takého rozhodnutia Slovenskej republiky.

Na základe rozhodnutia Európskej komisie o neoprávnenej štátnej pomoci a na **základe podnetu koordinátora pomoci je poskytovateľ štátnej pomoci povinný podať návrh na vykonanie exekúcie** podľa osobitného predpisu do 30 dní od doručenia podnetu koordinátora pomoci; poskytovateľ štátnej pomoci určený v podnete je oprávneným v exekučnom konaní.

Ak z rozhodnutia Európskej komisie nevyplýva výška neoprávnenej štátnej pomoci alebo označenie osoby, ktorej sa taká neoprávnená štátna pomoc poskytla, poskytovateľ štátnej pomoci, ktorý je ústredným orgánom štátnej správy, vydá **rozhodnutie, v ktorom určí výšku vymáhanej neoprávnenej štátnej pomoci alebo osobu, ktorej sa poskytla**. Podľa dôvodovej správy k zákonu o štátnej pomoci ide o správne rozhodnutie vnútroštátneho orgánu, ktoré špecifikuje skutočnosti, ktoré rozhodnutie Európskej komisie nemusí obsahovať. Prípadné správne rozhodnutie bude preskúmateľné štandardnými postupmi podľa vnútroštátneho práva, avšak bez toho, aby to **malo dopad na jeho vykonateľnosť**, a tým aj na výkon samotného rozhodnutia Európskej komisie.

Ak poskytovateľ štátnej pomoci nie je ústredným orgánom štátnej správy, také rozhodnutie vydá ten ústredný orgán štátnej správy, v ktorého vecnej pôsobnosti je poskytovateľ štátnej pomoci. Súčasťou takého rozhodnutia ústredného orgánu štátnej správy môže byť aj určenie výšky úrokov podľa osobitného predpisu, alebo sa vydá samostatné rozhodnutie o určení výšky úrokov. Ak ústredný orgán štátnej správy nevydáva rozhodnutie o určení výšky vymáhanej neoprávnenej štátnej pomoci alebo o označení osoby, ktorej sa poskytla, alebo v tomto rozhodnutí neurčí výšku úrokov, je oprávnený osobitne rozhodnúť o výške úrokov podľa osobitného predpisu. Rozhodnutie ústredného orgánu štátnej správy je súčasťou exekučného titulu.

Ak poskytovateľ štátnej pomoci, ktorý nie je ústredným orgánom štátnej správy, nepodá návrh na vymáhanie neoprávnenej štátnej pomoci v lehote do 30 dní od doručenia podnetu koordinátora pomoci, je takýto návrh oprávnený podať ústredný orgán štátnej správy, v ktorého vecnej pôsobnosti je poskytovateľ štátnej pomoci. V takom prípade je vymožená suma zodpovedajúca neoprávnenej štátnej pomoci príjmom rozpočtu tohto ústredného orgánu štátnej správy.

7.4. Vymáhanie pohľadávok

Ak prijímateľ nesplní v určenej lehote povinnosť uloženú mu rozhodnutím vydanom v správnom konaní, ktoré je vykonateľné a ani na základe výziev v súlade s internými predpismi správneho orgánu, uskutoční sa výkon tohto rozhodnutia v rámci **exekučného konania**.

Výkon rozhodnutia možno nariadiť najneskôr do 3 rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti. Na výkon rozhodnutia sa vzťahujú príslušné ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

Na zabezpečenie vysporiadania finančných vzťahov SP môže zriadiť záložné právo na majetok prijímateľa uzavretím zmluvy o zriadení záložného práva medzi SP a prijímateľom na zabezpečenie vysporiadania finančných vzťahov vo výške nezrovnalosti, ktorá je zároveň porušením finančnej disciplíny avšak v súlade s čl.8.6 Nariadenia.

Ak príslušný SP zriadil záložné právo na majetok prijímateľa na zabezpečenie vysporiadania finančných vzťahov v prípade porušenia finančnej disciplíny a zabezpečenie vymáhania pohľadávky štátu z vykonateľného rozhodnutia o porušení finančnej disciplíny výkon záložného práva sa realizuje podľa príslušných ustanovení záložnej zmluvy.

Na národnej úrovni nevymožiteľné pohľadávky štátu môžu vzniknúť najmä v súvislosti s:

- exekučným konaním vedeným voči prijímateľovi,
- konkurzom prijímateľa,
- výkonom záložného práva, ak pohľadávka štátu nebola uspokojená v plnom rozsahu,
- likvidáciou dlžníka, zrušením dlžníka bez likvidácie.

Na účely preukázania **nevymožiteľnej pohľadávky štátu** po prijatí opatrení vrátane správnych a súdnych postupov podľa právneho poriadku SR zo strany správneho orgánu vydávajúceho rozhodnutie o porušení finančnej disciplíny na vysporiadanie finančných vzťahov, správca pohľadávky štátu postupuje v súlade so zákonom č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákonom č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

7.4.1. Správa pohľadávok

Správcom pohľadávky štátu je v súlade so zákonom o pohľadávkach štátu správca majetku štátu podľa osobitného predpisu, ak spravuje pohľadávky štátu; správcom je aj právnická osoba, z ktorej činnosti vznikajú pohľadávky, ktorých výnos je podľa osobitných predpisov príjmom štátneho rozpočtu alebo štátny orgán bez právnej subjektivity, ak podľa osobitných predpisov spravuje pohľadávky štátu.

Správu pohľadávky štátu vykonáva je v súlade so zákonom o pohľadávkach štátu správca,

- a) z ktorého činnosti pohľadávka štátu vznikla,
- b) do ktorého pôsobnosti patrí ochrana majetkových záujmov štátu, poškodením ktorých pohľadávka štátu vznikla,
- c) ktorý vykonáva správu majetku štátu, s ktorým pohľadávka štátu súvisí,
- d) z ktorého rozpočtu je financovaný orgán bez právnej subjektivity, z činnosti ktorého pohľadávka štátu vznikla, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

Správca pohľadávky štátu je v súlade so zákonom o pohľadávkach štátu oprávnený a povinný využívať všetky právne prostriedky na ochranu majetku štátu a dbať, aby nedošlo najmä k jeho poškodeniu, strate, zneužitiu alebo zmenšeniu. Správca pohľadávky štátu je povinný starať sa o to, aby všetky povinnosti dlžníka boli včas a riadne splnené, **aby pohľadávka štátu bola včas uplatnená na príslušných orgánoch** a aby rozhodnutia týchto orgánov boli včas vykonané. V rámci implementácie FM EHP a NFM môžu vzniknúť pohľadávky štátu najmä:

- z porušenia zmluvy na základe ktorej SP/NKB poskytuje prostriedky FM EHP a/alebo NFM a prostriedky spolufinancovania zo ŠR SR, ktoré má za následok odstúpenie od zmluvy,
- z porušenia alebo nesplnenia povinnosti vrátiť poskytnutý grant alebo jeho časť vyplývajúcej zo zmluvy, na základe ktorej SP/NKB poskytuje prostriedky FM EHP a/alebo NFM a prostriedky spolufinancovania zo ŠR SR
- z porušenia finančnej disciplíny,
- z porušenia pravidiel a / alebo postupov verejného obstarávania,
- zo vzniknutej škody.

Pohľadávkou štátu je v súlade s § 2 a) zákona o pohľadávkach štátu právo štátu na peňažné plnenie, ktoré vzniklo zo zákona, na základe zákona, z činnosti správcu pohľadávky štátu alebo na základe činnosti správcu pohľadávky štátu, jeho hodnota je určená alebo určiteľná a dlžník je známy.

Verejnou pohľadávkou štátu je v súlade s § 2 b) zákona o pohľadávkach štátu právo štátu na peňažné plnenie, ktoré vzniklo **rozhodnutím, schváleným zmierom alebo výkazom nedoplatkov podľa všeobecného predpisu o správnom konaní** alebo v obdobnom konaní vedenom podľa osobitných predpisov.

Súkromnou pohľadávkou štátu je v súlade s § 2 c) zákona o pohľadávkach štátu právo štátu na peňažné plnenie, iné ako podľa vyššie uvedeného odseku.

Pod správou pohľadávky štátu sa rozumie najmä súhrn oprávnení a povinností, na ktorých základe je správca oprávnený s pohľadávkou štátu nakladať, uplatňovať a vymáhať ju v mene štátu.

Za **dátum splatnosti** sa v súlade s § 2 b) zákona o pohľadávkach štátu považuje posledný deň, kedy je dlžník povinný splniť dlh bez toho, aby sa dostal do omeškania s jeho plnením, resp. deň **vykonateľnosti rozhodnutia vydaného v správnom konaní**, na ktorého základe splatná pohľadávka prešla do vlastníctva štátu.

Správca pohľadávky štátu je povinný najmä

- nakladať s pohľadávkou štátu podľa zákona o pohľadávkach štátu (na pohľadávky štátu vzniknuté z medzinárodných zmlúv alebo na základe medzinárodných zmlúv a na pohľadávky z právoplatného rozhodnutia o porušení finančnej disciplíny v správe správcu, ktorým je Úrad vládneho auditu sa zákon nevzťahuje),
- využívať všetky právne prostriedky na jej vymoženie a dbať, aby nedošlo k jej zániku alebo premlčaniu, zániku alebo premlčaniu práv na jej vymáhanie a k zníženiu pohľadávky štátu,
- uplatňovať pohľadávku štátu riadne a včas, najmä oznamovať dlžníkovi písomnou výzvou na úhradu, že eviduje voči nemu splatnú pohľadávku štátu a upozorniť ho na následky neuhradenia pohľadávky štátu,
- viesť osobitnú evidenciu splatných pohľadávok štátu v rozsahu obsahujúcom najmä meno a priezvisko, ak je dlžníkom fyzická osoba alebo názov, ak je dlžníkom právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, sumu a dátum splatnosti pohľadávky štátu,
- vykonávať ďalšie činnosti nevyhnutné na dosiahnutie úhrady pohľadávky štátu.

Ak § 9,14 až 18 zákona o pohľadávkach štátu neustanovujú inak, správca pohľadávky štátu je povinný riadne a včas

- uplatniť právo na zaplatenie pohľadávky štátu na súde,
- podať návrh na nútené vymáhanie pohľadávky štátu alebo uskutočniť výkon rozhodnutia podľa všeobecného predpisu o správnom konaní,
- prihlásiť pohľadávku štátu do príslušného konania, ak bol na majetok dlžníka vyhlásený konkurz, povolená reštrukturalizácia alebo dlžník vstúpil do likvidácie,

Ďalšie povinnosti správcu pohľadávky upravuje zákon o pohľadávkach štátu.

Správca pohľadávky štátu môže **trvale upustiť od vymáhania pohľadávky štátu**, ak sú splnené podmienky v § 9 ods. 1 zákona o správ pohľadávok štátu, t. j.:

- pohľadávka štátu sa premlčala,
- je zrejmé, že ďalšie vymáhanie by bolo neúspešné,
- je zrejmé, že ďalšie vymáhanie by bolo neekonomické.

Dlžník sa o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu neupovedomuje. Na platnosť rozhodnutia o trvalom upustení od vymáhania jednotlivkej pohľadávky štátu vyššej ako 10 000 eur je potrebný súhlas ministerstva financií, ak § 18 ods. 4 zákona o pohľadávkach štátu neustanovuje inak. Správca môže rozhodnutie o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu zrušiť do jedného roka od jeho platnosti, ak sa preukáže, že dôvody pre takéto rozhodnutie neexistovali alebo zanikli. Ak sa môže trvalým upustením od vymáhania pohľadávky štátu poskytnúť štátna pomoc, správca môže rozhodnúť o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu, ak sú splnené podmienky poskytnutia štátnej pomoci.

Pohľadávka štátu **zaniká** v súlade s § 13 zákona o pohľadávkach štátu najmä:

- jej splnením,
- vzájomným započítaním pohľadávok vo výške, v akej sa vzájomne kryjú,
- uplynutím jedného roka od platnosti rozhodnutia o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu, ak dlžník neuspokojí pohľadávku štátu,
- úplným alebo čiastočným uspokojením dlhu v rámci konkurzného konania.

Prílohy

Príloha č. 1 – Podnet na vypracovanie správy o zistenej nezrovnalosti

Príloha č. 2A – Správa o zistenej nezrovnalosti

Príloha č. 2B – Správa o opatreniach prijatých v súvislosti s už hlásenou nezrovnalosťou

Príloha č. 3 – Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov

Príloha č. 4 – Oznámenie o vysporiadaní finančných vzťahov